

HEEBURU MÁQANNAASA

Heeburu máqannaasa moo máqusai márusa Yísuna ufa írimarusa qímannimira ufa qímaqoona.

Ánutufa narí ámaakunnai misá qímanniminau.

1 ¹Óoqai Ánutufa narí márunara moómoo kari moómoo óosanannai faqa narí tamummáqara fasiqauqannai faqa maasá Isaraee máqanna qikeekú qikaakú narí márunara naamúa qímannimimarínau. ²Máa maqee ínaaqianna kámu narí ámaakunnai maasá qímaqimino. Minánnai kai Ánutufa maqá faqa innaarúna faqa minakínaa ainainauqa faqa áuquseenoo narí ámaaku aiqámausakinaana marasée rusandeesámumasee ámianauree quná taikára áukuana aiqáma ainaina saqama aníndi kámmiannoo fee qímaqoofa márídanoo.

³Mifá narí ákoona Anutunasaqaraa aréenarana firaaqóo rupannooídanoo mifá Ánutuna óori áfiri ámudaani narí ákoofara foora miná amanakái uqanna márídanoo, narí afeekufannái innaarúna faqa maqá faqa aiqáma ainaina uqéera afeekaikámaqoofanoo márídanoo. Mifá Ánutuna ámaaku fannoo faiqí faiqi mandáinaina maqásaa qumu ánuakama rukáseenoo narí ákoona aaqá innaarúnai aiqáma ainaina úriqararana ásauku uqannái óoru óoqumarinau.

Yísufa Ánutuna ámaaku uqanna qangiroo úrinnaaqararafa márídanoo.

⁴Ánutufa qangiroo firaa nuqu rámaseenoo, narí ámaaku áuqu firaa auqu misá úriqarara áuqu ranau. Miná amana kai narí ámaaku qangiroo firaaqóo úrinnaaqararafa márídanoo. ⁵Ánutufa maaqí qímasee narí ámaakuara qinau.

Anée qiní qímaaku máriananoo.

Maqee qinée aní ákausaikiqa márídaqa.

Ánutufa sía qangiroora mi-ufána qinau narí ámaakuara kai miqí qinau.
Ánutufa narí ámaakuara moo úfa maaqí qímasee qinau.

Qinée miná ákausa márianaura.

Mifá qiní qímaaku uqanna máriannoo.

Sía qangiroorau miqí qínoofau narí ámaaku Yísunara kai miqí qinau.

6-7 Ánutufa narí óoqa fáiqi maa-maqa maaqánaki quqárara maaqí qinau.

Qiní qangiroouqá aiqáma miná amooqifándia foo qímasee narí qangiroouqara Ánutufa maaqí qinau.

Ánutufa narí qangiroouqára úfaira foora áuquqaiifaqa márídaqa.

Mifá narí aináinira faiqi idáuru miqírana qangiroouqa áuqusaiifaqa márídaqa.

8 Ánutufa qangiroouqára miqíaqee qinau narí ámaakuara maaqí qinau.

Óo Ánutu aní ufa írira qaari náaru náaru máriannoo.

Andeeqárana namuifaqa aní quqúsaki máriasa rakísida márianafa máriananoo. 9 Anée andeeqára óosanara rímarianafa máriananoo.

Anée mandáinainara fídiaqaa ímarianafa máriananoo.

Minára kai aní Ánutufa aní aqoónausakinaana rusandeesámumasee maraséeno firaanáikamándoofa máridana asasímariananoo.

10 Ánutufa kafáa narí ámaakuara maaqí qinau.

Anée karaambáiqqa máriananoo óosana ároo aukwana maa-maqa maaqána óosana arasée áuqunafa máriananoo.

Anée aneenná ásaukunnai innaarúna faqa minakí mári ainainna faqa áuqunafa márianafa máriananoo.

11 Mi-ainaináusa dóo taikáfuannoo aneenná kai káqi márinnaranoo mi-ainaináusa óoqai máriu qamunnara

foora óoqeenáafaikámafinóo afauqáqannoo.

12 Aiqáma qámunna fúka mári ifanoo náuraanaikidanoo faiqí miná

raqándaamma quqásee fúka ákidaqa. Maa-maqa maaqána faqa innaarúna faqa anée áuquqoonafa miqí kai ínoo qamunnara foora náuraanaikinana raqándaama quqásee fúka máreennaranoo.

Anée sía qamunnara foora sía náuraanaikinnáranoo anée náaru náaru márianandee kai iná márinnaranoo.

13 Ánutufa narí ámaakuara kafáa maaqí qinau.

Anée maaqóo qiqá daaqá qísauku uqannái óoqumari fínaqa aní namuqáa narusée óonumafi aní áramandunnai quqánaura.

Sía qangiroora miqí qinau. Narí ámaakuara kai miqí qinau.

14 Qangiroouqá náqi fee iqá márídee. Misá aiqáma maraquna kái márídaqa Ánutuna aináinira ainaina márídaqa. Mifá innaarúnaindari niqiqáinaqa faiqí ánaasee innaarúnai fifándinausa dadaaqiaqéera niqiqáidanoo.

Asumu máree fandínna ufana ámiqimmandee rakísi qumáraaqa.

2 ¹Minára maasá ánoona ufa írimariafannufana qumáreeqa ámiqimma rakísi qumáraanauranoo. Sía miqífanoo maasá nammáriara foora áufinoo maasá máree fúandoora. ²Óoqai qangiroo qímannimu úfafa kúqaa ánoonaiki márinau. Qangiroouqá rirímma innaarúnai uréeqarausa máridaqa faiqí moó fannoo misá ufa irisée rukíasoofanoo Ánutufa miná ákiaqara nárinau.

³Maqee innaarúnai firaafá úriqararafa maasáki ani máridanoo. Mifá maasá qumáreeqee asumu márirana qímiraree qídanoo. Maasá mi-firaa ainainnára iriséeqa minníseeqa náqi fee mándee Ánutunara rufíasee yáiffee fuanáuree. Sía amana, káqi dárírafa kai firaafá máriannoo. Karaambáiqqa narí uqanna óosana arasée narí innaarúnaindaraa asumu qímiranara narí faiqí námu qímannimisoofaqa irisée quándaki maasá qímaqímiafaqa kúqaa fee qímasee íridaqa. ⁴Maasá sía misá ufa kái irisée kúqaa fee qídaqa Ánutufa misá ufa dadaaqammasoofaqa faiqí sía amana áuqaaqaa íra ainainna firaa ainaina óosana óosana faiqí ánaasee dadaaqímaru ainainna áuqusoofaqa maasá miná qáfeeqa kúqaa fee qídaqa. Ánutufa narí íriranannai kai narí maraqunannai kai óosana óosana fasiqa anaasee dadaaqíra ákoofasaikirana faiqí ánaasee níminau. Miqúnannai faqa maasá innaarúnaindaraa asumu marirana qímaninnanara kúqaa fee qídaqa.

Maasá asumu qímimaruna óosanara qu úfafa.

⁵Maasá náaru fúka ánianínna maqa maaqanara qídaqa. Ánutufa sía qangiroora ínnée minásaa rakísiaqee qinau. Faiqí faiqi maaqóo qáraasá kai minára rakísiaqee qinau. ⁶Óoqeenáa tamummaqarausa ákara minára maaqí qídanoo.

Óo Ánutu, faiqí nánee máriafanee anée misára íridanee, káqi fífau fasiqara mináree aní ámuqusidanoo fee. ⁷Anée faiqí áuqeeqeenana qangiroo ámeemaanai qúsa aukwana qúsa kamu quqáananoo. Anée káaqa qárana faqa úriqararana faqa Karaambáiqqara foora márirana nímananoo.

Maa-maqánasaa ainaina aiqáma uqanna úriqararanaikirana Ánutufa nímananoo.

Tamummáqara fasiqa ufa miqí qímaqoofa máridanoo.

⁸Mi-tamummaqara fasiqána ufa maaqí qídanoo.

Ánutufa maa-maqánasaaqaraa fasiqara ínnée aiqáma ainaina úriqararausa máriaqee qinau.

Sía akaqá ainainara kaifáu qínoofau. Aiqáma ainainara qínoo. Maasá maqee qáfaiidaqa sía maqásaa fasiqa faiqífáu aiqáma ainainara úriqaraidaqau. ⁹Maasá quándaki Yísuna kai qáfaiidaqa. Ánutuna

áfaariranannai kai Yísufa náaru asumu márirana qímiraree qímaseenoo maasá faiqí faiqí kúqirana narí faqa máraani qímaseenoo qangiroo nímeemaanai qúsakamuqoo qumu máridanoo kuqunnímaqanau. Maqee mifá káaqa qára qáfee faqaafa, kúqaa firaqóo úriqararafa máridanoo. Mifá kúquna faqa aupúroona faqa miná ákiaqara innaarúnai firaafá máridanoo.

¹⁰ Ánutufa aiqáma ainaina áuqufa rakísinoo fímarifa máridanoo. Mifá aupúrarana áidafirana Yísuna afaaqasáa quqóofa sía mandá óosanau quqánau. Ámiqira óosana andeeqára óosana máreenoo miqínau. Ánutufa Yísunara andeeqára ánoona márianífeera quandáfinoo faiqí narí úriqararana náida nímianifeera aunírira saqarisaa aupúrarana Ánutufa áminau. Narí Yísufa mifá kai faiqí faiqí innaarúnai asumu máriaqeera aaná afisúfa máridanoo.

¹¹ Yísufa faiqí faiqí maraséenoo nári mandáinaina findaukámaseenoo ánukaranaki quqánnee marífa máridanoo. Mifá faqa nínukamáqaisa faqa moodáa níkoona faqaasa márianara Yísufa misára sía asaurídanoo qiní qíkaqaafasaa fee qídanoo. ¹² Yísufa minára maaqí qímaqoofa ákaraki máridanoo.

Óo Ánutu aníara qeeqá qíkaqaafasaa qímannimianaura.

Qinée faiqí suqúseeqa misá nífusaa aní amooqianáura.

¹³ Kafáa moo ákaraki maaqí qídanoo.

Qinée qeeqá írirana Ánutunasaa rusíanaura.

Kafáa moó ákaraki maaqí qídanoo.

Dóo qinée maaqóo máridaqa Ánutufa qímu faiqí anaqisa misá saimbaqa máridaqa.

Ákarakinaa ufa miqíminoo máridanoo.

¹⁴ Yísufa maqásaa fasiqa anaaseera narí faiqí ánaaqi fee qídanoo. Mi-faiqi anaqisa nimaqí faqaasa fidíka faqaasa maa-maqánasaaqaraasara Yísufa qídanoo. Yísufa narí uqanna qumuréenoo faiqi ánaaqi Máriana áranandaki maasá faiqí faiqí fidíka qimaqí máreenoo innooqánau. Mifá sía fífaufau miqínau. Narí kúqiranannai kúqirana rakísirana Sadannana rafáaqafúanifeera maasá qimaqí faqa fidíka faqa máranau. ¹⁵ Yísufa kúqirana rakísirafa Sadannana rafáaqafuseenoo ánaaqisaaqari kúqiranara rufíasee rumbáqa maría fasiqa anaaseesá idukúnneeaneera kuqunnímaqanau. ¹⁶ Sía Yísufa qangiroouqá dadaaqídanoo. Faiqí faiqí dadaaqídanoo mifá akooqóo máridanoo. Moo ákara fannoo minára maaqí qídanoo.

Mifá Abarahaamana áiku ásauku dadaaqímarifa máridanoo.

¹⁷ Yísufa narí ákaqaafasaaqaa maa-maqánasaaqaraaasa dadaaqianée qímasee ámiqimmandee misára foo qíara mámbiqa ámiqimmandee misá aanáiqikianeera miqínau. Sía fífaufau Ánutuna aináinira aanaiqikirafa máriannoo maqee maqee narí ákaqaafasaa nífauee márianinafa óori

runúsee miqóo kai márianinna aanaiqikira uriqararafa máriannoo. Ánutufa faiqí ánaasee mandáinaina minnísaanífeera Yísufa miqínau. ¹⁸Indaarú Yísufa aupúrarana ádafirana Sadannáfa nimanamándeé qáfarana faqa dóo amanamándeé qáfamaseenoo úriqaróofa máridanoo. Maqee minára maasá ámiqimmandee dadaaqídanoo mifá dóo miná óosana qáfoofa írufa máridanoo.

Yísufa Mooseena úraaqararafa máridanoo.

3 ¹Qiní qíkaqaafasaa innisaimbaqa Karaambáiqua áiku óosana márunausa máridaqa ínnee faqa qinée faqa Ánutufa dárama quqásaiifaqa ani máriasa máridaqa. Ínnee Yísuna qáfaaqa qáfaiadaqa óonumafi írifaqa Ánutufa aqíqámaqoofa máridanoo. Maasá qímarunna amaana ufana aanáiqikira úriqararafa márianífeera aqíqámaqoofa máridanoo. ²Óoqai Mooseefa Ánutuna áiku ásauku Isaraee máqannaasaki aiqáma ainaina áuqeemaruna miqóo kai máridanoo óori runúsee andeeqánoo kai márinau. Yísufa miqíkai máseenoo narí ásauku mundúsee aqíqoofa Ánutunara iriséeno miná aináinirana andeeqáidanoo áidimarufanoo márinau.

³Faiqí misá fúka maaqa qáfamasee sía máaqa amooqídaqa faiqí máaqa usakái fasiqaná kái amooqídaqa. Miqíkai íqa, sía Mooseena amooqiaqa. Mifá fífau máaqa máridanoo Yísuna kai ámiqimasee firaqóo amooqiaqa. Mifá máaqa usakée marífa ánoona uqanna máridanoo.

⁴Sía máaqa moo fífau kambíqaidanoo. Aiqáma maaqa usakéemarífa kai usakáidanoo. Ánutufa mifá aiqáma ainaina áuqeemarífa márifanoo Yísufa Ánutuna ámeemaanai máaqa usakée marífa márinara Mooseena úraaqáranoo máridanoo. ⁵Mooseefa Ánutuna áiku ásauku Isaraee máqannaasaki maqee maqee miqóo kai máridanoo óori runúseenoo andeeqánoo kai márinau. Mifá Ánutuna aináinira faiqí máridanoo. Ánutufa qímannimianinna ainainara faiqí ánaasee qímannimimarufaqa írimariqau. ⁶Yísufa sía káqi aináinira faiqí máridanoo. Isaraee máqanaasa níkoofa ámaaku uqanna máridanoo. Mifá Ánutuna áiku ásauku maqásaa máriasa rakísinnimaqee máriafa miqóo kai mi-saikánaki máriafa andeeqásee misásaa rakísimarífa máridanoo. Maasá náaru náaru Yísuna saqárikidaqa minára asasídaqa paasóosidaqa miqídaqa maasá Ánutuna faiqí námu miná áiku óosana márunausa máridaqa sía miqídaqa sía miná áiku ásauku márunaiqini.

Ánutuna ufa írimariasa idooáranara naakápaidanoo.

⁷⁻⁸Ánutuna náaquqara andeeqara maraquana fannoo maaqí qídanoo.

Ínnee maqee Ánutuna ufa írifaqa ínni sáimbaqa Isaraee máqanna nínausa níkausa óoqai aadána maqa maaqaki fídaqa ititámmasee ufa rukíoondee ínnee síammaiaqa. Misá Sinái aadána maqásaa

Masaa máqasaa faqa Meeribaa máqasaa faqa nammári sía márunara Ánutuna amanamándeé qáfaiða náundaufa náundaufa qiqau.

⁹Minára Ánutufa maaqí qinau.

Ínni níkausa nínaakusa qiní qimanammásee qáfararee qímasaiða múnari mínari íðaqa qiní qimaníqau.

Qaara fasiqa áiku ásauku taikásee áukuana aiqáma amiqira ainaina quqannífiqaafanaqa qáfeeqa miná minníseeqa quándaki moo áinaina kai máreemariqau.

¹⁰Qinée minára iriséeqa qáfamaseeqa máa Isaraee máqannaara qíranaqaidano.

Qinée maaqí qímasee níqidaqa.

Misá írirafa fífau fáafau qídanoo áaqaidano.

Misá kísaaqasaa qiní faqa ánidaqa sía qiní oósana qáfeeusa. ¹¹Qinée minára íranaqaiqa maaqí qímasee qímafeekaíkiqíafana.

Sía uqanna misá qiní faqa anusufíqa adooefáranoo.

Ánutuna ufa miqíminoo máriafaqa qinée minára maaqí qíðaqa.

¹²Qiní qíkaqafasaaauqa, ínnee ámiqimandee rakísiaqa. Moó fannoo narí mandíriranannai faqa narí ufa rukíee márinannai faqa narí ámuqusaki márinara káqi máriara Ánutuna nímeesa uqamáqeefoora.

¹³Maa-aukuannasaqá ínnisaimbaqa káqikai máriðaqa maa-ainainnára rakísiaqa, faasaambáasaana narí poodúee nári poodúee ímariana.

Ínnikina moó fannoo narí mandóosana fannoo rarisámeeqee

Ánutuna ufara sía írianaki quqáandoora eeráiriaqa. ¹⁴Maasá indaarú paasóosamandee Yísuna qumáreeqa. Maqendári maqeesáa paasóosamasee Yísuna qumáreeqa miná kai áfaqaqa fífi inaqa

taikáinna áukuana qumárainaqqa maasá miná faqa moodáanaki aináini marunausara foo máfiqa miná qumáraanura.

¹⁵Ánutuna ákara maaqí qídanoo,

Ínnee maqee Ánutuna ufa íridee sía fee íridee íriqa sía óoqai undée iaqa.

Óoqai ínni sáimbaqa nínausa níkausa aadána maqa maaqaki

Ánutuna ufa irisée áanoo qíðaqa mandúfa qíma rukíasee náaqoo síaisa máriundee sía maqee ínnee miqíafa.

Ánutuna ákara miqíminoo máriafaqa qinée minára maaqí qíðaqa.

¹⁶Yáu yáusee Ánutuna ufa irisée ufa rukíasee nímeesa úqíqau.

Mooseefa Isipa máqanaindari nífiqee ánusa misá kai miqíqau.

¹⁷Yáusaree qaara fasiqa níku nísauku taikásee áukuana Ánutufa áanoománnimaqaannoo fee inau. Faiqí ánaasee ufa rukíasee mandóosana máree marusa aadána maqasaa óonuree kúqu taikóosara misára kai áanoo qinau. ¹⁸Ánutufa misára maaqí qinau,

Qiní faqa anusufínausa sía uqanna qiní faqa adooefáranoo.

Ánutufa miqí qímasoofaqa qinée minára maaqí qídaqa. Mifá yáusaree miqí qínoo fee. Mifá narúfa iriséeno rukíee marúsara miqí qinau.

¹⁹Maqee maasá miná qáfamasee maaqí qídaqa. Sía naundurá nímuqusa Ánutuna ufasáa rusúnara minára misá sía fúka maqa maaqaki Kanna maqa maaqaki adooáranaki fiqau. Káqi aadána maqa maaqaki kúqiqau.

4 ¹Maqee maa-aukuanná Ánutufa maaqí qímasee qíma afeekaikámma maasára qinau, Amaná ínnee qinísaimbaqa qiní ámiqira adooqaranaki ani kéeqafiqa qinísaimbaqa qidooaqée qinau. Dóo ínnsaimbaqa Ánutufa ániaqee qímaqoo úfafa taikáandoora dóo káqi máriqoo ámiqimasee rakísi qumáraqa, sía kéeqaannoo qímasee minára rufíaaqa maasáki moo mándainaina fannoo maasá qumárainaqqa maasá sía miná adooáranaki kéeqáanóra. ²Óoqai ínnee sáimbaqa Isarree máqanna nínausa níkausa Ánutuna ufa íriqau. Maasá maqee dóo írimmaseeqa ámiqira fasaasa ufa máridanoo. Indaarú misá mi-ufána iriséeqa áqummasaqau. Misá mi-ufána náaqoonnai iriséeqa sía naundurá nímuqusannai mi-ufána qumáraqau. Sía minára kúqaa fee qímasee minásaa írirana rusíqau.

³Maasá mi-fasaasa ufána Ánutufa qímafeekaikunara kúqaa fee qímasee minásaa rusíqa márunnana maasá kúqaa Ánutuna faqa kéeqaidaqa miná adooáranaki adooáida adooaanúra. Mifá minára maaqí qímasee ákaraki qinau.

Qinée Ánutusa maaqí qímasee ánoo qíma afeekaikíafannana.

Náaru náaru misá sía uqanna qiní idooáranaki qiní faqa kéeqafi idooefáranoo.

Ánutuna ufa miqíminoo máridanoo qinée minára maaqí qídaqa. Óoqai óosana ároo aukuaana Ánutufa kúqaa aiqáma ainaina dóo áuqu taikásee adooámasee narí adooárana faqa quqánnimaqásoofaqa írirana rukíasee sía kéeqee sía íriqau. Ánutufa minára iriséeno sía káqi fuaqée qinau, káqi mifá máridanoo sía uqanna amaná misá kéeqefaranoo káqi kai qáfa.

⁴Ákarakinaa ufa moo qísauku taikásee dínni ani qaara marasée fáasaanara maaqí qídanoo.

Ánutufa narí kadáapirirana óosana óosana mi-faasaanná quqásee adooanáu.

⁵Ákarakinaa ufa moó idooáranara Ánutufa maaqí qinau.

Misá náaru náaru qinée maqa máaqa nímiannanaki, idooárana nímiannanaki sía qiní faqa kéeqafi idooefáranoo.

Ánutuna ufa miqínoo máriafaqa qinée minára maaqí qídaqa. ⁶Indaarú márusa misá Ánutuna ámiqira fasaasa ufa irisée sía miná idooáranaki kéeqaqau. Náriqa ufa sía írunnannai sía idooáranaki kéeqaqau. Akaqáusa Ánutuna faqa kéeqefandinausa márianara moo kéeqaaninna faasaana quqásee maqee kámuqoo fee qinau. ⁷Indaarú ákuanasaaqari mi-

kamúqoo sía Ánutuna ufa íriqau. Dafidifa kambíqoo aukuanai Ánutufa Dafidina qímamufanoo maaqí qímasee ákara rínau.

Maqee maa-faasaanná ínnee Ánutuna ufa iriséeqa sía ititiaqa sía mána mána írirana íriaqa.

Dafidifa mi-ufána ákara rínau.

⁸Yoosuafa Isaraee máqannaasa nífíeeqeenoo Yooradanna námmani taqamáreenoo nári fúka maqaki idooáranaki quqánnisanau. Ánutufa sía mi-idooaránarau qinau, moorá qinau, Yoosuafa Ánutuna adooáranaki quqánnisainanoofau Ánutufa sía moo fáasaanara qini.

⁹Mi-moo faasaanáfa káqi máridanoo, Ánutuna ufa írimaria fasiqa anaaseesa maqásaaqaraasa minakí kéeqeefaranoo. Óoqai indaarú Ánutufa aiqáma ainaina áuquseenoo qísauku dínni ani qaara maraséenoó ámiqímasee idooanáu. Miná fooqáa idooárafa káqi márinaki Ánutuna ufa íri maría fasiqanaaseesa kéeqeefaranoo. ¹⁰Faiqí ánaasee moó fannoo Ánutufa máriqoo kéeqafinoo idooáinafa mi-fasiqa anaaseesá nári ummaara afaimmá quqáseenoo ámiqímama adooeefáranoo. Ánutufa narí kadápirirana minníseenoo idoo oondée mi-fasiqa anaaseesá faqa miqíkai íqa nári kadápirirana afaimmá quqáseeqa ámiqímasee adooéeqa Ánutufa undée ifáranoo. ¹¹Minára maasá sía ufa rukíasee mánoo manáa iqánuaqa nímudaanai qímasee Ánutuna faqa narí adooéemarinaki kéeqaaqa. Sía moó fannoo maasáki ufa rukíasee ínnisaimbaqa Isaraee máqanna nínausa níkausa naanna rée káqinni áqufuaqa.

¹²Ánutuna ufa sía fífau ainaina máridanoo, áfu máqee marífa kásimarífa máridanoo. Aseema miqírafa káaqa dínni dínni firaqóo raiqárafa naundurái ateekeemarífa máridanoo. Faiqí nimana faqa maraquna faqa moodáanaki márinaki miqóo faqa fímarífa. Nímudaani aqumu faqa ákikimana faqa ruqíasee miqóo faqa fímarífa máridanoo. Faiqí naunduráki faqa nímuqusaki faqa nídímarina faqa óonumafi írimariana faqa mináuaqa faqa qáfeenoó rainée marífa máridanoo.

¹³Sía Ánutuna áfusaa moo áinaina kukéeqarana amana, sía amaná miqíannoo. Aiqáma ainaina faiqí ánaasee Ánutufa áuquqoo ainainausa kai márinara narí áfusaa akoosaqa akooqóo uqanna máridanoo. Maasá mi-Ánutúna áfusaa qeeqá márunnanara andeeqáranara faqa áaqaranara faqa ufa qianáura.

Aiqáma aanáiqikirausakiqari Yísufa firaqóo úriqararafa.

¹⁴Maasá aanáiqiki maría fasiqausa úriqararafa Ánutufa narí máriqoo uqanna kéeqafi máridanoo. Mi-fasiqáfa Yísufa Ánutuna ámaaku márinara maasá Ánutuna amaana ufa qumáraunnana ámiqímasee qumáraaqee qídaqa. ¹⁵Maasá aanáiqiki maría fasiqausa úriqararafa maasá daunduráki ummaararé marífaqa maasá kudoosaápee marunnana sía sía qáfee marífa máridanoofau, qáfee marífa máridanoo. Sadannafa aiqáma

ainaina amanamásaifanoo sía miná qumáraifa qáfamaqai fá kái máridanoo, minára kai maasára qimudáoo qímasee ámuqusidanoo.

¹⁶Minára maasá mifá dáruanínnanara faqa sía rufía ruffiaqíqa paasóosamasee mifá mári qaarinasaa óonu réera foora nári nífaueenoo ámuqusianinnanara faqa qímiannee qiaqa. Miqóo káqi nímirafa káqi dadaaqírafa miqóo máridanoo. Maasá miqóo óonuraananoo Ánutuna áfauarafa ámuqusirafa maasára máriannoo. Maasá ummaara faqa sárauqirana faqa dárinnanara mifá dadaaqiannoo.

5 ¹Maasá Heeburu máqannaasa faiqí misá aanáiqiki maru fasiqausa úriqararanara randásee paqúrimmeeqee faiqí ánaaseesaaroo qíanifeera Ánutuna aináiniranaki quqáidaqa. Miqóoqari mi-fasiqáfa faiqí ánaasee mandáinaina rukásainanoo Ánutufa sía náruaninnanara iriséenoo maqee maqee ámirainaina faqa aandáu aruséenoo Ánutuna tatúfu suqá ámirana faqa ámidanoo. ²Mi-aanaiqikira fasiqáfa faiqí faiqí máridanoo narí faqa amanná márinara faiqí ánaasee fúrufarammásee áaqee maríanara ámuqusinanoo amaná dadaaqiannoo. ³Mi-aanaiqikira fasiqáfa mifá faqa faiqí kai máridanoo áaqee marífa márinara, sía faiqí ánaaseera kai aandáu arusée tatúfidanoo narí mandáinainara faqa rukáanifeera narífa faqa Ánutuna tatúfuamidanoo. ⁴Sía faiqí moó fannoo naríaraa úriqarara saikaki kéeqaanauree qímasee naríaraa aanáiqiki maríasa úriqararafa máridanoo. Ánutufa qifá kai aanáiqiki máriasa úriqararafa máridanoo. Mooseena áfasaafa Aaroonafa óoqai miqí kai inau. Ánutufa Aaroonaa áaroofoanoo aanáiqikinau.

⁵Yísufa ásauku mundírafa miqí kai másee sía narí kai naríara úriqarara aanáiqikinau. Ánutufa qunára kai miqínau. Mifá maaqí qímasee qímaminau.

Anée qiní qímaaku máriananoo.

Maqee fáasaana qinée aní ákausaikammaqa máridaqa.

⁶Miqí qímasee Ánutufa kafáa maaqí qinau.

Anée náaru náaru márinafa aanáiqikirafa máriananoo.

Anée Meerakiseedeekana átiara foora márianafa mifára foora náaru náaru márinananoo.

(Óoqai Meerakiseedeekafa Sareema máqusanaasa Ánutuna faqa faiqí ánaasee faqa aanáiqikirafa márinau.)

⁷Yísufa maa-maqánasaa Keetaseemane saqamakí máridanoo aunírira saqarisaa kúquaninnanara Ánutunara innaaru qídanoo qáoo qímirinau. Innaaru qídanoo firaaqóo fáaqa rúmaseenoo ikíraqaseenoo kúquaninnanara qáoo qímirinoo innaaru qinau. Ánutufa miná reendeénirana qáfamaseenoo miná aundurá Ánutufinnai ubeekáranara iriséenoo miná innaaruqírana iriséenoo dadaaqinau. ⁸Yísufa naríara sía Ánutuna ámaaku fee qímasee mána máninau. Óosana óosana aupúrarannai Ánutuna ufara aaqee kái eedóo qíra oósana írinau.

⁹Mifá aupúranakiqari ámiqiranaikamambinoo quandáfi narí ufara eedóo qímarusa náaru náaru márirana óosanaraseenoo níminau.

¹⁰Miqímasoofanoo Ánutufa minára maaqí qinau.

Anée aanáiqiki máriasa úriqararafa márianafa máriananoo. Anée Meerakiseedeekana fooqáafaikámambinana márinanaroo.

Ínnee faiqí írirana máraaqaana faiqí ánaaqiara foo qímariafanoo.

¹¹Ánutuna ufa narí ámaakuara miqíminoo máriafa qinée maa-ufána ínni qímannimidaqa. Maa-ainainná afeeka ainaina máridanoo óosana óosana ainaina faqa ínni qímannimianee qímasaunaqa ínnee anuqímariasa máriafanoo. ¹²Ínnee faqa maqee faiqí uqannífiqaaqaana. Ínnee Ánutuna ákarakinaa ufa óosana ainaina faqa sía ámiqimasee íri maríafanoo. Ínnee moosá qímannimiaqaqoo sía amanakí maríafaqa moosá ínni qímannimidaqa. Ínnee óoqai nárana uqanna náaqaana máriafanoo ínnee náamma náidara foo kaimmímariafanoo sía innooqárausara foora máriafanoo. ¹³Náamma néemariasas faiqí ánaaqi kai máriafanoo sía ánoona ainaina mandá ainainara rainásee íriaqaamminóo máridanoo. ¹⁴Nárana uqanna faiqí ánaasee nárana máridanoo. Misá dóo akoofása máriafanoo nímaakirisaa quqásee qáfaiadaqa mandáikinnana qáfeeqa ámiqirana qáfeeqa miqídaqa akoofása máridaqa. Ínnee faqa miqíaqana. Qinée nárana kíkiqisidaqa amaana ufa qímannimira óosana miqíminoo máridanoo. Akoofása fannoo iriséenoo raináidanoo ámiqiranara íridanoo mandáikiranara minnísaidanoo. Faiqí ánaaqi fooqáa fasiqa mifá mandáikirana faqa ámiqirana faqa káqi náannoo.

Ánutuna ufara írimariasas káqi rúnna fíranara aaquqímannimaqara ufa.

6 ¹⁻³Maasá sía maqee márunnaqoo óosanaki kai mária, maqee dóori mundúsaannaqoo qámgaanairá foora fúa. Yísuna ufakí óosana ainaina ánaaqi kímarunnana ínaaqiannai máfi quqásee dóo maqee óorisaa fuanáura. Maasá qeeqá fífau áaqara óosana kadáapiriranannai innaarúnai fíraree qímarunnana miná minníseeqa Ánutunasaa mundúfuafannana dóo maasá minára írimarunafa máridanoo. Nammári nímirana faqa ásauku níkiaaqa mundúsee nifaaqóoqa qírana faqa kúqiranakiqari fíndifirana faqa náaru náaru idáki fímariana faqa dóo írimariafanoo. Sía kafáa kafáa ánaaqiara foora náamma kai náidara foora óoqai íri maru ainainara kai kaifáa kaifáa minára kai íriaqa. Ánutufa dadaaqímarinaqa maasá nóorisaa fíndifinaqa indaarúara foora fidaqa maqee maqee Ánutuna ufakínaana fúka iriséeqa mi-maú fuanáura.

⁴Ánutuna ufamau fímariasas quándaki káqinni áqufiqa náqi fee mándee aupúramásee quándakinaqa kafáa fífaree. Sía amana miqífara. Misá óoqai Ánutuna qóomasas fímariasas, misá innaarúnaindaraa

nárana náidara foora ímariasa márídaqa Ánutuna náaquqara andeeqara maraquna máreemariasa. ⁵Misá Ánutuna ufa amanamánde qáfamasee ámiqira ainainara írimariafa márídanoo. Kásooqaqee Yísufa kafáa qúmuaninna aukuanaki kambíqaaninna afeeka átiara írimariasa márídaqa. ⁶Misá mi-ainainásusara níkoqaiqa káqirúnna fídaqa sía amana misá kafáa aupúramásee quándakinaqa kafáa Ánutuna aanái ubeekéfáranoo. Misá miqímariasa Ánutuna ámaaku kafáa aunírira saqarisaa quqásee pirímma áridaqa miqídaqa aiqámausa nífusaa asaurírana ámídaqa miqí maríafanoo.

⁷Ánutufa maqá dadaaqídanoo aaku quqásaiifanoo rídanoo maqásaa aináini maríasa dadaaqídanoo nárana minákiqari kambíqaiqa néemariafanoo. Miqí kai másee faiqí ánaasee Ánutuna ufamau fímariasa misá Ánutufa misá ámiqí ámiqíannoo. ⁸Nimmúru faqa mandáinaina amuka faqa mi-maqánasaa kambíqafinanoo Ánutufa qáfamaseenoo fífaa maqa márídanoo, qúsasaa qinée mi-maqána áquraraséeqa idáikikai áqunauree qinau. Ánutuna ufa minnísee maríasa miqí kai másee idá kai qámataikéefaranoo.

⁹Maasá qíqoondi maasá ínniara íridaqa, ínnee sía miná ufa minnísee maríasa máriafanoo. Ínnee Ánutuna saqárikídaqa innaarúnai asumu máree maríasa máriafanoo minakínaa ámiqí ámiqirana úriqararana ínnindi miqóo nífeedammá nímaqaqaiifanoo márídanoo. ¹⁰Ánutufa sía qaaraikí marífa márídanoo, andeeqásee amana amana kái nímimarífa márídanoo. Mifá sía ínnee kadáapirinnana ákiaqara aunúannoo, íridanoo. Ínnee Ánutunara nídinara quándaki ínneeqa niqoónausa Yísuna ufa írimariasara ámiqimaseenoo nímuqusinaqa káqi dadaaqíifanoo Ánutufa minára faqa sía aunídanoo, íridanoo miná ákiaqara ínni nímiannoo. ¹¹Maasá ínniara maaqíaqeera ínniara rídaqa. Ínni Ánutunara nídírafa asasírafa kásírafa miqíqa fífi ínaqa taikáinna áukuana kai máfi taikáaqa. Ínnee miqíifanoo ínni naundurákinna nídírafa kúqaa ánoonakiannoo. ¹²Maasá ínnee kudoosaápee foora qíkoqaidanoo. Akaqáusa nári írirana Yísunasaa rusíranannai faqa ubiqásee reendeenámasee márírana nírannannai faqa óoqai Ánutufa qíma afeekaikámmasee nímira naundurá qúmiasana dóo máree maríafanoo. Maasá ínniara misá naanna rámasee márídaqa naundurá qúmiasana máraaqeera qídaqa.

Ánutufa qíma afeekaikámaqoo úfafa afeeka náaruara márianinnufafa.

¹³Óoqai Ánutufa Abarahaamanasaa qíma afeekaikámmaqoona ásauku uqéeraseenoo kúqaa miqíanauree qímaqoona. Sía miná úriqararafa márúnara narí ásauku uqéeraseenoo yána áuqu fee raanáuree qúsia narí áuqu kai rámafeekaíkinau. ¹⁴Mifá maaqí qímasee Abarahaamana qímaminoo qinau.

Qinée qíma afeekaikámmasee kúqaa ámiqí ámiqianaura.

Aní áiku ásauku akeekú akaakú faiqi maqannímaqai faqa moómoo kambíqafi maa-maqánasaa amanaikíqa márifaranoo.

¹⁵ Ánutufa miqí qímasoofanoo Abarahaamafa mi-ufána ánoonara kísaaqasaa reendenámasee áfeesida márufanoo kásooqaqee uqanna Ánutufa qímamu ainainafa koorooináu.

¹⁶ Faiqí moó fannoo qíma afeekaikíanee qímaseenoo ásauku innaarunai uqéereseenoo naríara úrinaaqarara áuqu rámaseenoo qímaafeekaikámmaseenoo dóo ufa qímaqoofa taikáidanoo. ¹⁷ Ínaaqianna kambíqee mariasaki Ánutuna qíma afeekaikíra márirana ánoona máreefandínausa sía qiní Ánutusara qeeqá qíma afeekaikíranara minnísee foo qiaqera misá qiníara kúqaa uqannée qímasee qiaqéera kooroomásee sía kai fifau qímafeekaikínanau, narí áuqu faqa rámaseenoo qímafeekaikínanau.

¹⁸ Dóo minára iriséeqa qaara ainaina, afeeka ainaina ínnikina káqi máríannoo sía taikáannoo. Mi-ainaina qandá moo áinaina Ánutuna qíma afeekaikírafa márídanoo. Moo áinaina Ánutuna ásauku uqéerarafa márídanoo. Mi-ainaina qandára Ánutufa sía amana únna qírafa máríannoo. Maasá Ánutuna saqárikidaqa miná asumu máríranaki máriasa Ánutufa maasá áranaiqi fuki faakí qídanoo maasá daikisáa máríaninna innaarúnai máríranara asasídaqa áfeesidaqa máriaqera qídanoo.

¹⁹ Maasá Yísunara asasíra áfeesirafa maasá qímuqusa sándara foora rakísiquumarainaqa mapukúfi márífara. Yísunara asasíra áfeesirafa afeeka sandara foora sía rakéeirafa ámiqirafa márídanoo. Maasá maa-maqánasaa maaqóo márúnaqooqari mi-sandáfa fírafa Ánutuna náaquqara amaana maqaki firaa ititara qammunna tapóoqaidanoo Ánutufa innaarúnai máriqoo kukéeqara maqaki miqóo dínni áti rumbánoo márídanoo dínni áti maasá maqásaa rumbánoo marídanoo maasá atukaramáqimaqaidanoo. ²⁰ Yísufa miqóo maasásaa roo qímasee maasá dóorinni indaarú óoru fúfa márídanoo. Mifá miqóo aanáiqikirafa firaa úriqararafa náaru náaru márifa Meerakiseedeekana aanna rárafa márídanoo maasá káqi dadaaqídanoo.

Óoqai aanáiqiki maru fasiqa Meerakiseedeekanara qíra ufa.

7 ¹ Meerakiseedeekafa Sareema máqanna karaambáiqá márínanau. Innaarúnai úriqarara Ánutuna karaambáiqá aanáiqikirafa faqa márínanau.

(Indaarú namuqáa karaambáiqá moómoo qumurée Soodooma máqannaasa faqa Koomoora máqannaasa faqa misaqá márúsa naruséeqa misá aináina sipsípa burimakáu faiqí ánaasee aiqáma rumbáidaqa Rootana faqa rumbámaree nífiqee fiqau. Abarahaamafa minára iriséenoo narí aináini marusa nífiqeenoo nífaqeeufanoo aanái óorumara

nárú nífaqaqaammámareenoo óonu paqúrimaseenoo naru taikéenoo maindáraasa rumbée óoru fúsa faqa misá aináina burimakáu sipsípaina Rootana faqa máreenoo óorurandee qúminau.)

Qúmimarufanoo aanái Meerakiseedeekafa Abarahaamana paqúrimandeenoo afaaqóoqa qinau. ²Qímasoofanoo Abarahaamafa rákiranaki maraqoo áinaina raíneequeenoo káqikaana Ánutuna ámidee qímaseenoo miná aanáiqikirana Meerakiseedeekafa márufanoo áminau, Ánutunara dúfi dúfi qída fee qímasee Meerakiseedeekana káqikaana áminau. Meerakiseedeekana áuqu óosana andeeqára karaambaiqee qiqau. Miná maqúsa áuqu Sareema máqusa mi-auqúna óosana asooára máqusafée qiqau. Minára mi-fasiqáfa andeeqárana faqa asooárana faqa karaambáiqá márinau. ³Meerakiseedeekana ánaakuna ákooná ánooná misá óosana sía maasá minára íridaqa, sía ákara rúmaqoo márídanoo. Miná máqoo áukuana faqa sía íridaqa miná kúqira ákuanara faqa sía íridaqa. Miqínoo márifaqa maasá Yuda máqannaasa óosana marasée minára Ánutuna ámaakummi foo qídaqa náaru náaru márufa márídanoo fee maasá qídaqa. Mifá náaru náaru Ánutuna aanáiqikirafa márufa márídanoo fee qídaqa.

⁴Dóo Meerakiseedeekana qáfaaqa, faiqí úriqararafa faiqí firaafá márufanoo Abarahaamafa maasá qikeekú qikaakú fannoo rákiranaki mároo ainainna miná áminau. Abarahaamana úriqararafa márúnara miqínoo raínaminau. ⁵Ánutufa minára iriséenoo Reefina áiku ásauku maréequeenoo Isaraee máqanna faqa Ánutunara faqa aanáiqikirana quqáseenoo maaqí qímasee qímanniminau. Ínnee ínneeqa níkaqaafasaa Isaraee máqanna qímannimifaqa aukuaana áukuana nári nárana ainaina káqikaana rainá nímiaqee qinau. Reefina áiku ásauku Isaraee máqannaasa aanáiqikimarusa Abarahaamana áiku ásauku márídaqa. Nári niqóónausa Isaraee máqannaasa misá faqa Abarahaamana áiku ásauku kai márídaqa nári nárana ainaina rainásee káqikaana Reefina áiku ásauku nímiqau.

⁶Abarahaamafa Ánutufa qíma afeekaikámaqoo ufana írimarufa márufanoo úriqararafa márufanoo. Meerakiseedeekafa Ánutuna aanáiqikirafa sía Reefina áti márufa márídanoo Abarahaamana úriqararafa márídanoo miná afaaqóoqa qinau. Miqí qufanoo rákiranaki maraqoo áinaina káqikaana raíneeqee miná faqa áminau. ⁷Nifaaqóoqa qímaria fasiqausa sía mandá fasiqa fannoo nifaaqóoqa qídanoo. Faiqí úriqararafa áuqu faqaafa akooqóo márifa mifá kai nifaaqóoqa qídanoo, uréeqarausa nifaaqóoqa qímannimaqaidaqa. Minára Meerakiseedeekafa Abarahaamana úriqararafa márinau. ⁸Abarahaamana ámaaku moó miná áuqu Reefifa márinau. Reefina áiku ásauku aanáiqikirausa faiqí faiqi misá faqa kúqimariasa márídaqa niqóónausa nárana ainaina nímuafaqá máraqau. Meerakiseedeekáfa sía kúqirafa ákarakinaa ufa márínara

minára náaru náaru máru fee qímarufa máridanoo Abarahaamana nárana aináina ámuфанoo máranau.

⁹Indaarú Abarahaamafa narí nárana ainaina káqikaana rainásee Meerakiseedeekana áminau. ¹⁰Reefifa mi-kamúqoo sía kambíqanau narí ákoono áranandaki máridanoo narí ákoono faqa qumeé Meerakiseedeekana áminau. Dóo maqee áukuana Meerakiseedeekana ámu fasiqana Reefina áiku ásuaku quándaki narí niqoónausunnai nárana ainaina máraidaqa.

¹¹Mooseena sándufa faqa Ánutuna sándufa faqa miqandúfa moodáa ufa marinau. Mi-ufáfa Reefina áiku ásaukusaa aanáiqiki márusakina moodáanaki kúsinoo máridanoo aiqáma sándufa fannoo misásaaqari Isaraee máqannaasaki amanaíkinau. Reefina áiku ásauku aanáiqikira óosana fannoo faiqí anaasee Ánutuna áfusaa káaqa andeeqára ánukarana níminoofau sía moo áanaiqikirafa ínaaqianna Meerakiseedeekana fooqáafa kambíqaiqini. Sía Aaroono áiku ásauku Reefina áiku ásaukukiqari fúka moó quqéeno Meerakiseedeekana miná annarée marína náaru náaru márirana Yísuna kai quqánau. ¹²Ánutufa óoqeenáa aanaiqikirausa Reefina áiku ásauku minníseenoo fúka aanaiqikirana quqáraree qídanoo óoqeenáa sándufara Mooseena sandufara faqa sía amanaikífanoo, fúka sandufa miná ámaaqaki quqásee miqóo kai fúka aanaiqikirana quqáanno.

¹³⁻¹⁴Maasá karaambáiqá Yísunara fúka aanaiqikiranara qídanoo fúka karaambaiqee qídanoo. Mooseefa Reefina áiku ásaukuara qufaqa aanáiqikiqau. Yísufa sía Reefina áti márinau. Yudana áti márinau. Yudana áiku ásauku moó fannoo sía aanáiqikira ainainiranaki máriqau, sía uqanna máriqau. Mooseefa faqa sía Yudana áiku ásaukuara moorá qufanoo misaikána máraqau sía uqanna qinau.

Fúka aanaiqikirafa Meerakiseedeekana fooqáafa dóo ani máridanoo.

¹⁵Dóo fúka aanaiqikirafa kooroo írana námufaqa fúka sandufa faqa aanáiqikirausa óosana faqa márianno. Mifá akooqóo kooroo ínoo máridanoo. Mi-fuka aanaiqikiráfa Meerakiseedeekana fooqáafa animáridanoo. ¹⁶Isaraee máqanna sándufa fannoo Reefina áiku ásaukuara qufaqa aanáiqikiqau. Yísufa sía faiqí faiqi sándufa ámeemaanaifau máridanoofau aanáiqikinau. Mifá náaru máriafa sía taikárafa, mi-afeekáfa kai miná afeeqásoofanoo fúka aanáiqikinau. ¹⁷Tamummáqara ákara fannoo minára maaqí qídanoo.

Anée aanáiqikirafa náaru náaru márinafa márinnaranoo,
Meerakiseedeekana fooqáafa márinnaranoo.

Mi-tamummaqara ufáfa miqíminoo máridanoo. ¹⁸Indaarúqaa sándufa óosana dóo máfi Ánutufa quqéeno miná afeeka fannoo sía amanaikífanoo kai fífau márunara máfi quqánau.

¹⁹Mooseena sándufa fannoo mooná káaqa ámiqira ándeeqárana Ánutuna áfusaa sía ámiaqaaufanóo mi-sandufána máfi quqánau. Quqáseenoo dóo maqee fúka ainaina firaaqóo úriqarara ainaina Yísunara asasíra áfeesirana máree míni quqásoofaqa minánnai kai Ánutuna aaqá uqanna fuanáura.

²⁰Dóo kafáa Ánutufa fúka aanaiqikiranara qímafeekaikinau. Óoqeenáa aanaiqikirausara sía miqínoo qímafeekaikinau. ²¹Qímafeekaikíra ufasáa Yísufa aanaiqikirafa kambíqanau. Miqímma afeekaikíranara Ánutufa maaqí qímasee qinau.

Qinée karaambáiqá Ánutusa qíma afeekaikíra ufa dóo quqéeqa. Sía qinée qeeqá íriranannai moosáa fuanáura.

Anée náaru náaru aanaiqikirafa márinnaranoo.

²²Mi-qima afeekaikira ufáfa Yísuna maréeqeenoo sía óoqeenáa Ánutuna faqa faiqí faqa moodáanaki qíma afeekaikíranaki quqánau, áaduma úriqarara moodáanakikira ufa rakísirafáikamambi márínau.

²³Yísunara moo írirafa káqi márídanoo. Indaarúqaa aanaiqikira fasiqauqa moómoo máriqau. Misákina kuqufímarufanoo moó fannoo kai aanaiqiki máriqau. ²⁴Yísufa sía misá naanna rée kúquannoo sía miná aanaiqikirafa moonásaa máriannoo, narí náaru náaru márínara naríki kai náaru náaru máriannoo. ²⁵Dóo minára maqee faqa náaru faqa minánnai Ánutufa máriqoo fímarinausa Yísufa amaná maréeqee narí ákoona aqa quqáannoo. Mifá náaru náaru márínara mifá narí ákoona aaqá quqáseenoo náaru náaru misára narí ákoona faqa ufa qínoo dadaaqíannoo.

²⁶Yísufa mifá maasá aanaiqikira úriqararafa márídanoo. Maasá mandáinaina óosana óosana manda ainaina ákiaqara amana kái Yísufa márídanoo. Mifá andeeqárana náaquqarafa márídanoo. Minakí sía moo áaqarafa mandáikirafa márídanoo. Miná mandá maqasaa máriasakinaana áadumasaa Ánutufa quqáree qímaseenoo maréeqeenoo innaarúnai uqéera úriqararanaki quqáqifanoo márídanoo. ²⁷Yísufa maqásaa fasiqa aanaiqikirausa úriqararausa naanna sía ráidanoo. Misá maqee maqee faasaambáasaana aandáu tatúfirana nári mandáinaina taikáanifeera tatúfirana suqée mariqau. Nárindi náaree tatúfusaida quandáfi faiqí ánaasee mandáinaina númoo taikáanifeera áukuana aukuana tatúfusee Ánutuna ámi maríqau. Yísufa sía misá naanna ráidanoo, Mifá moodáa kari uqanna narí afaaqa Ánutuna aru áminau. Dóo sía kafáa kafáa Ánutuna aru ámiannoo, dóo moodáa kari aru áminoo aiqámausa numóo taikánau.

²⁸Mooseena sándufa fannoo fífau faiqí faiqi maréeqeenoo aanaiqikirausa úriqararausaki quqánau. Ánutuna qíma afeekaikírafa narí áuqu rámasee qíma afeekaikírafa Mooseena sándufa náaree ani márifanoo Ánutuna mi-qímafeekaikirufáfa Mooseena sándufa rafáaqafúmaqeenoo

Ánutuna ámaaku uqanna maréeqeenoo aanáiqikira úriqararanaki quqánau, náaru náaru andeeqárafa márianinnana quqánau.

Yísufa maasá aanáiqikirausaki úriqararafa máridanoo.

8 ¹Maasá maa-ufána ákiaqa maaqímmínoo máridanoo. Maasá aanáiqikira úriqararafa innaarúna úriqararana Ánutufa máriqoo miná aaqá miná ásauku uqannái máridanoo. ²Mifá sía Mooseena aanna ráidanoo sía faiqí usakáqaa úqiqaana maaqakifau aináinidanoofau. Ánutufa usakáqoo maqana uqannakina aináinidanoo. Mi-maqánaki innaarúnai Ánutufa mári óosiranaki aanáiqikirausa úriqararana aináinirana máraidanoo.

³Aiqáma aanaiqikira úriqarararusa maqee maqee nárana aandáu arusáida Ánutuna tatúfu ámidaga. Mooseefa mi-ainainiránaki misá quqánau. Dóo maasá aanáiqikira úriqararafa Yísufa mifá faqa Ánutuna tatúfirana ámirafa máriannoo. ⁴Yísufa maa-maqánasaa márinanoofau sía aanáiqikirafa máriqini. Maaqóo moómoo aanáiqikirausa aandáu Ánutuna aandáu tatúfida suqá ámidaga. Mooseena sándufamau fidaqa miqídaqa. ⁵Mi-aanaiqísa aináinirafa sía ánoona máridaga fífau amanandá kái máridanoo. Innaarúnai mári ainaina fífau amanandá kái máridanoo. Mooseefa Sinai máqa maaqaki úqiqaana máaqa usakáree qufanoo Ánutufa maaqí qímasee qímaminóo qinau. Qinée áaqanasaa uqáfiqaunna maqana amana kái andeeqásee usakáa. ⁶Indaarú máru aanaiqikirausa miqíqa márufanoo Ánutufa maqee Yísuna firaaqóo úriqarara aanaiqikira ainainiranaki quqánau. Ánutufa faqa faiqí faqa moodáanakikirafa Yísunaindi úriqararafa máridanoo, Mooseena moodáanakikira ufa sándufamau fíranasaa mundínoo márúnara uréeqararafa máridanoo. Yísunaindi úriqarara qima afeekaikirasasaa mundínoo márúnara úriqararafa máridanoo.

⁷Indaarú moodáanakikirafa ánoonaikinanoofau Ánutufa sía moó mara quqáiqini. ⁸Ánutufa Isaraee máqannaara maaqí qímasee ákaraki níqira ufa qinau.

Qinée karaambáiq maaqí qídaqa, Dóo qúsasaa qinée fúka moodáanakikira ufa Isaraee máqanna faqa Yudana áiku ásauku faqa qianúra.

⁹Óoqai misá nikeekú nikaakú faqa moodáanaki kára ufa quqáafannana. Sía miqífau ianáurau, moo kámmianaúra. Mi-aukuannái misá Isaraee máqanna nísauku qumáree Isipa máqasaaqari nífiqee fímariafanaqa misá qiní moodáanaki kára ufara níkoqoofaqa qiní minní qísau. Minára misá qiní qímaqimufaqa qinée minníseeqa sía íriqiafana.

¹⁰Dóo maqee óoqeenáa moodáanaki kára ufa minnísee Isaraee máqanna faqa fúka moodáanaki kára ufa maaqí qímasee

quqáidaqa. Qini fúka moodáanaki kára ufa maaqímminoo máridanoo.

Qinée karaambáiqá qídaqa. Qinée qúsasaa qeeqá sándufa misá nitikúraki quqáanaura, quqáseeqa misá nímuqusasaa ákara rúmaqaanaqa sía aunúaqeera. Qinée misá Ánutusa márianaura misá qini faiqi námu márifaranoo.

¹¹ Sía moó fannoo narí aqoónnanara fuki faakí qiánnoo. Sía moó fannoo narí aqoónnanara Ánutunara íriannee qiánnoo. Misá aiqámausa úriqararausa faqa uréeqarausa faqa qiníara írifaranoo.

¹² Qinée misá áaqainnanara nífauaanáura. Qinée misá numóra síammiríanaura aunúanaura.

¹³ Ánutufa mi-fuka moodaanaki kiránara qídanoo indaarúqaanara óoqeenáa fee qídanoo. Óoqeenaa ainaina minnísaiifa dóo afauqáqeenoo qúsasaa taikáfuannoo.

Óoqeenáa amaana máqara faqa fúka amaana máqa Yísunara qínoo máridanoo.

9 (Óoqai indaarú Ánutufa narí faqa maqásaaqaraasa faqa moodáanaki kára ufa Mooseena sándufakí quqáqoofanoo márinoo maqee Yísunasaa fúka moodáanaki kára ufa quqáqaiifanoo máridanoo.)

¹ Indaarúqaa moodaanaki kára ufa máru kamuqoo Ánutunara innaaruqíra sándufa óosana óosana márinau. Faiqí nísaukunnai áuqara úqíqaana maqa Ánutunara amooqímaria maaqafa faqa márinau.

² Mikamúqoo misá úqíqaana maqa usakáseeqa miná aundurái óosuseeqa, dínni óosirafa faiqí aanáiqikirausa kéeqeemaru maqáfa kooqí maqa náaquqara fee qíqau. Qóomauqa faqa Ánutuna uqafíqee maru feemu faqa minásaa quqéemaru qainda faqa minakí márinau. Dínni óosirafa fíqaramásee náaquqara maqa faiqí minakí sía kéeqee máriqau.

³ Firaa qamunna mi-oosiránasaa ititánoo márinau. Miná dínni kooqí maqa márinau. Miná dínnatinai kukéeqaranaki fíraaqóo naaquqara óosirafa mi-atínai márinau. ⁴ Kóora áuqimaru qáindafa minakí márinau. Minásaa ámiqundímaru ainainna suqée marufa márinau. Moodáanaki kára bookisa minakí faqa márinau. Mifá kóora qannunnai ráfaaqafírafá márinau. Mi-bookisánaki kóora áuqimaru qafeefa márinau. Mi-qafee auduránaki manna fee qímaru ainainafa innaarúnaindaraa feemu quqásoofanoo Isaraee máqannaasa aadána maqa maaqaki máridaqa náararooafaqa randásee néemaru feemufa márinau. Óoqai Aaroonafa faqa Isaraee máqannaasa faiqí fíraasá faqa nári sáunu úqíqaana maqaki quqásoofanoo Aarooná sáunúsáa kai auqmára ururámáfínoo misáindísaa sía ururanáu. Mi-saunúfa faqa moodáanaki kára bookisaki quqásoofanoo márinau. Mooseefa Sinai áaqanasaa Ánutuna moodáanaki kára ufa qaara oonisáa ákara rínau. Mi-akara rira ooniqandá faqa mi-bookisánaki faqa

quqásoofanoo márínau. Mi-aiqama ainaináusa moodáanaki kúra bookisa moo áuqu Ánutufa nífaudara bookisaki máriqau.

⁵Mi-bookisána áfusaa dínni dínni Ánutuna qangiroo nimanaqára márídanoo Ánutuna aréenarana koorooímaru qangirooqanda máriqau. Miqandá níqoosaqara dínni dínni mi-qaindána dínni dínni rafáaqafinoo márínau. Mi-qambaannásaa Ánutufa faiqí ánaasee mandáinainara nífaueenoo minníseenoo ímariqoo ititáidaqa. Dóo maqee sía mi-ainainásusara qianáura.

⁶Aanáiqikirausa maaqímasee óoqeenáa uqiqaana maqaki aináini maríqau. Aanáiqiki márusa kooqí maqaki faasaambáasaana kéeqafi nári aináinimáriqau. ⁷Aanáiqikirausa úriqararafa fíraaqóo náaquqara maqa aunduráki áukuana áukuana moodáa karí kai mi-naaquqara maqánaki kéeqee márínau. Aiqáma aukuaana áukuana miqíkaimma moodáa faasaana kái kéeqee márínau. Mifá aandáu fídíka mara máree minakí Ánutuna ámi márínau. Narí numóra faqa faiqí ánaasee numóra faqa miná ákiaqara mi-fídíkána ámi márínau. Mandáinaina sía irirai márinnana ákiaqara náruandoo qímasee miqí márínau.

⁸Maaqíra ainainaná kai Ánutuna náaquqara maraquana fannoo maasá moo úfa qímaqimidanoo. Minára maaqí qídanoo, kooqí maqa mifá máriannoo. Mée fíraaqóo náaquqara óosirannai sía miqóo faiqí fímariaqoo sía miqóo aaná márídanoo fee qídanoo. ⁹Mi-kooqi maqáfa máa maqee mária kamuqoora kíkiqa úsidanoo, miná amanandá márídanoo, maaqímminoo márídanoo. Ánutuna ámi maría ainainafa faqa aandáu tatúfusee ámi maríafa faqa sía amana ámi marí fasiqana ámuqusa fíndaukámasainanoo ánoonaikiannoo. ¹⁰Ánutuna ámi maría ainainna faqa aandáu tatúfusee ámi maríafa faqa mi-namúsa náránara faqa nammáriara faqa nammárinna fíndaukárana óosana óosana faqa qídaqa. Nipatasáaqaraa ainaina mi-ainaináfa úfaasu márídanoo. Ánutufa fúka ainaina quqáranara minára áfeesidanoo úfaasu márídanoo.

¹¹Ásauku mundírafa dóo ani márídanoo. Innarúnai márira ainaina asumu faqa dóo ani márídanoo. Mi-amiqira ainaináusa aanáiqikirafa úriqararafa ásauku mundírafa dóo ani márídanoo. Mooseena aináinimarú uqiqaana maaqafa uréeqaradfa márínau, maqee ásauku mundírafa fúka fíraa anoona uqiqaana maqaki innarúnai aináini marífa úriqararafa ánoona uqanna ani márídanoo. Sía faiqí nísaukunnai áuqi maría amaana maqafa márídanoo sía maa-maqa maaqánasaaqaraa áinainau márídanoofau. ¹²Ásauku mundírafa innarúna kooqi maqaki óoru kéeqakufanoo fíraaqóo náaquqaranaki óoru kéeqafinoo sía mimmi fídíkafau burimakáu ánaaqi fídíkafau mandáinaina ákiaqara Ánutuna amisée kéeqanau. Narí kai narí fídíka qumáreenoo miqóo Ánutufa máruqoo maasára áranaqarafa taikánifeera amiséeno minánnai kai náaru asumu márírana maasá qímiannee qímasee máranau.

¹³ Mooseena úqíqaana máqakinaa sandufara aandáu fídíkara maaqí qídanoo. Faiqí ánaasee mandáinaina máraasara ikairífaqaasee qímasee mimí fídíka faqa burimakáu ákoona fídíka faqa ikairí faqaasa akunnímaqaidaqa mi-idánasaa dandá faqa misá nifaaqasása akusoofanoo Ánutufa misára ánukarasara foo qírausa máridammiafoo qídanoo.

¹⁴ Fífau aandau fídíka fannoo rirímma faiqí ikairí fíndúkaidanoo Ánutuna ásauku mundírana fídíkara náqi fee qianáuree. Mifá náaru náaru márira maraquana fannoo dadaaqifanóo narí uqanna ánoona tatúfirana ámiranara foora Ánutuna áminau. Miná fídíka fannoo sía maasá ikairí kai fíndaukáannoo. Maasá qimana maraquana faqa miná faqa fíndaukáidanoo maasá mandóosana máree maríana faqa maasá kúqiranaki rarisáma quqée maríana faqa Yísuna fídíka fannoo miná faqa fíndaukáidanoo. Miqí mándainaqa maasá amaná káqi márira Ánutuna aináinamminaura.

¹⁵ Miqímandaifanoo ásauku mundírafa Ánutufa faqa faiqí faqa moodáanaki kára ufa fúka ufa qíma andeéqeeqeenoo quqáidanoo. Ánutufa núqu ráinausa misá anirée máraaqeera. Náaru náaru afeedímari ámiqira qúmiasana sáqama áinainara kásooqaqee innaarúnai máraaqeera qídanoo. Indaarúqaa moodaanaki kára aukuaana sía amana mi-amiqira afeedíra qúmiasana saqamána máree máriqau. Misá mi-aukuanná káqi nári mandáinaina fannoo faiqí nifaaqa rumbánoo márínau. Maqee ásauku mundírana kúqirafá dóo mi-rumbárana nímírara idukínau.

¹⁶ Faiqí moó fannoo afaaqóoqa qínafa faiqí mifá kúqinanoo miná afaaqóoqa qírafa ánoona kooroo íannoo. ¹⁷ Mi-fasiqáfa káqi márínanoo mi-ufáfa káqi miqínoo máriannoo kúqinanoo kai koorooíannoo.

¹⁸ Minára Mooseena moodáanaki kára ufa fannoo aandáu kúqufanoo miqímandoofanoo dóo mi-ufána ánoona koorooínau.

¹⁹ Mooseefa indaarúqaa moodáanaki kára ufa miná sándufa óosana óosana faiqí ánaasee qímannimiseenoo burimakáu mimí fídíka nammári námufafa máreenoo náneeka amanee faqa taatuqée arira sipsip asausí faqa qumáreenoo fídíkaki raaraammá qumáreenoo sándufa búkamau faqa faiqí ánaasee nifaaqasása faqa akuséenoo maaqí qímasee qímannimínau.

²⁰ Maa-aandauná kúqina fídíka fannoo ínni faqa Ánutuna faqa moodáanaki kírana mapukú nímaqaidanoo, Ánutufa ínniara maa-moodaanaki kira ufamaú fuaqée qídanoo. ²¹ Miqíkai ínoo Mooseefa úqíqaana maqa afaaqasása fídíka mi-aandau fídíkána ákinau. Akuséenoo máaqakina Ánutufínnai innaaru qímaria ainainnasaa faqa aiqáma ákinau. ²² Miqídanoo Mooseena sándufamau aandáu fídíkannai kai aiqáma ainaina ánukee márínau. Faiqí mandáinaina faqa fídíka téeqiranannai mi-manda ainainná ánukee márínau.

Ásauku mundírafa kúquna maasá mandáinaina maráqunnisánau.

²³ Úqíqaana maaqaki áuqeemaru ainainafa innaarúnai maru ainainna fooqáafa miná amanandá maqásaa márínau. Ánutufa minára

kai iriséeno qufaqa misá aandáu fídíkannai aiqáma ainaina ánukee máriqau. Ánoona ainaina innarúnai máru ánoona ainaina fíndaukárana sía aandáu fídíka amaná máridanoo, moo úriqarara ainaina marasée árirafa kai amaná máridanoo. Ásauku mundírana árirafa mifá kai amaná máriannoo.

²⁴ Ásauku mundírafa úqiqaana maqa faiqí nísaukunnai áuqamáqoonaki innaarúnai márina fooqáanaki miqíranaki sía kéeqanau, mi-maqánaki náaquqara oósiranaki sía kéeqanau. Mifá andeeqásee innaarúna máqa maaqaki Ánutufa máruqoo uqanna kéeqafínoo kooroomáfínoo máridanoo maasá dadaaqídanoo.

²⁵ Yuda máqanna aanáiqikirausa misá úriqararafa aandáu fídíka mara máreenoo náaquqara ósiranaki kéeqee marínau, áukuana áukuana kéeqee marínau. Ásauku mundírafa sía moómoo kari narí afaaqa Ánutuna aru áminau. ²⁶ Miqíqa moómoo kari árifanoofau maqa máaqa ósana ároonakiqari aupúraida márini. Óoqeenáa áukuana taikárara adeedírama fufanó maqee áukuana kai ásauku mundírafa moodáa karí kai kooroo máfínoo narí afaaqa Ánutuna aru amiséeno minánnai maasá mandáinaina rukánnisanau. ²⁷ Aiqaúmausa moodáa kari kúquannana amana kái Yísufa moodáa karí kúqinai, aiqaúmausa moodáa karí kai kuqufíqa miqóoqari Ánutuna faqa ufa qíranaki fífáranoo. ²⁸ Yísufa mi-maú kai fínoo moómoosa numóo maráqunnisaanífeara narí afaaqa tatúfírafara foora moodáannai Ánutuna aru áminau. Mifá kafáa koorooíannoo. Sía kafáa numóo úndarau qúmuannoofau. Narí áfeesara máriasara qumurée maréeqee asumu máriranaki quqánnisarara qúmuannoo.

10 ¹ Yuda máqanna Mooseena sándufa faqa úiqaana maqa aináina faqa innaarúnai mári ainainna miná amanandá kai máridanoo síara foora ínoo máridanoo. Náaru kambíqaaninna ainaina amanandá oórudupirana amanandá kái máridanoo. Mooseena úiqaana maqaki Mooseena sándufamau fídaqqa moodáa tatufíra ósana kai áukuana áukuana aandáu kai suqá ámu maríqau. Dóo miqídaqqa náqimasee mi-sandufána Ánutufínnai ani máriasa ánoonáikamma nímaqannoo fee, sía amana. ² Mooseena sándufasáa Ánutunara amooqíqa innaaru qímariasaa kúqaa ánuamma nímaqasainaqau misá nári numóora nisaurírana taikáseefau márini, aandáu maqee maqee qaindásaa tatúfí maríafa faqa sía márini. ³ Áukuana aukuana aandáu tatúfírafafa mifá faiqí ánaasee nári numóora náaqoo áuqaifaqa maqee maqee aandáu tatúfídaqqa. ⁴ Burimakáu fídíka faqa mimí fídíka faqa mifá sía amana uqanna faiqí ánaasee mandáinaina númoo maráqunnisáannoo.

⁵ Miqí marúnara ásauku mundírafa maa-maqánasaa qúmiraree qímasee maaqí qímasee Ánutuna qímaminau.

Anée aandáu arusée qaindásaa tatúfíranara,

ákoqaidanoo,

Anée faiqí qifaaqa deedaqammá qimaqáinanoo.

⁶ Anée aandáu arusée qaindásaa múduka tatúfiranara ákoqaidanoo, numóo maráquanínna aandau suqaranara ákoqaidanoo Yísufa miqí qímasee Ánutuna qímaminau.

⁷ Minára Yísufa maaqí qímasee kaifáa Ánutuna qímaminau.

Óo Ánutu dóo qinée maaqóo máridaqa.

Aneenná íriranannai kai qiníara ía.

Mooseena sándufakí qiníara ákara rínau. Dóo mi-maú kai qiníara ía. Yísufa miqí qínoo.

⁸ Yísufa miqí qímaqoonara qinée ínni maaqí qímasee qímannimianauro. Yísuna indaarúqaa ufa maaqímmínoo máridanoo.

Óo Ánutu anée aandáu arusée suqá ámiranara

ákoqaidanoo sía máraaqaáidana, faiqí numóo rukáranara aandáu qaindásaa tatúfiranara ákoqaidanoo.

Yísufa mi-aandausá tatúfimarunara írinoo sándufamau fidaqa miqímariaafoo qímaseenoo káqí Ánutufa minára akóo akaa ímarunara qinau.

⁹ Yísuna ínaaqianna ufa maaqí qídanoo,

Óo, Ánutu, dóo qinée maaqóo máridaqa.

Aneenná íriranannai kai qiníara ía.

Ásauku mundírafa mi-ufamaú fídanoo. Óoqai aandáu tatúfimaruna mara áqu taikáseenoo fúka narí amaquí fídíka miná ámaaqaki quqáseenoo maasára kuqu qímaqanau. ¹⁰ Yísufa ásauku mundírafa Ánutuna áidiramaú kai fídanoo narí afaaqa aandáura foora Ánutuna moodáa karí kai aru áminau. Miqúnara kai maasá numóo ikairi fíndaukáma qumaqanau.

¹¹ Yuda máqannaa aanáiqikirausa faasaambáasaana aiqáma faasaana moómoo aandau tatúfimariqau. Moo fáasaana tatúfuna miqíkai ímariqau, moómoo aandau tatúfimaruna faiqí numóo rukárana amana sía máruna fífau kadáapirida tatúfimariqau. ¹² Ásauku mundírafa sía miqínau. Mifá moodáa karí kai moodáa ámira áminau. Náaru náaru faiqí numóo taikáaninnana ákiaqara aru áminau. Aru amiséenoo innaarúnai Ánutuna aaqá miná ásauku uqannái óoru óoqumarínoo máridanoo. ¹³ Miqóo máridanoo Yísufa Ánutunara narí namuqáa maréeqee áramandunnai quqáaninnanara áfeesida máridanoo. ¹⁴ Moodáa kari aru ámiranannai Yísufa mandáinaina óoqai faqa maqee faqa rukánnimaqee mariasa náaru náaru kúqaa andeeqáranana níminau.

¹⁵ Ánutuna náaquqara andeeqara maraquna fannoo ásauku mundírana dadaaqída maaqí qídanoo.

¹⁶ Qinée misá faqa moodáanaki kúra ufa maaqí qídaqa.

Mi-faasaannáfa qinée qeeqá qifaaqa aru ámianna

faasaanna áiqaráinaqa qeeqá sándufa misá nímuqusaki
quqásaanaqa misá mi-maú kai fīda máriaqeera.
Misá nitikúraki faqa ákara rúmasaanaqa sía uqanna
aunúaqeera.

¹⁷Miqí qímaseenoo Ánutuna maraquna fannoo maaqí qídanoo.
Qinée maaqóoqari sía kafáa misá áaqarana faqa misá
mandáinaina ikairí faqa síamma írianaura aunúqannammá
nímaqasaanaura.

¹⁸Maasá mi-ufána irisée minára maaqí. Ánutufa maasá mandáinaina
minnísainna kamuqoo fīfau aandáu arusáida tatúfī maríafa dóo
taikéennoo.

Maasá Ánutuna aaqá ániaqeera qídanoo.

¹⁹Qiní qíkaqaafasaa Yísufa kúqinoo narí fīdīka adíoonannai maasá
sía rufīaidaqa káqi mána mána nifaaqa quqásee Ánutuna náaquqara
óosiranaki kéeqaanaura. ²⁰Mifá fúka aana maasára afīsīnoo. Káqi márira
aana Ánutunasaa ititára qámunna anaqíseenoo afīsīnoo, narí afaaqara
qamunna kíkīqa úsidanoo. ²¹Maasá aanáiqikirafa fīraafá mifá Ánutuna
máaqasaa rakísirafa máridanoo.

²²Dóo maasá minára iriséeqa Ánutuna aaqá adeedí ániaqa. Kúqaa
aneenná ámuqusakiqari Ánutunara rídana dóo Ánutuna aaqá adeedí
ániaqa. Aneenná írirana mapukúsee minásaa rusírafa dóo adeedí ánia.
Óoqeenáa mandáinaina aní áakirana afaimmá quqáseenana ánukarafa
ánia. Aneenná afaaqa ámiqira nammarinnaira foora fīndaukámasee
Ánutuna aaqá adeedí ánia.

²³Maasá innaarúnai máriranara ásasidaqa áfeesidaqa kooroo ídaqa.
Maasá mi-asasira afeesirána ámiqimmandee qumáraqa. Ánutufa narí
qíma afeekaikíra ufa sía minnísannoo mifá qumáraannoo minára
ámiqimmandee rakísi qumáraqa.

²⁴Maasá naríara naríara úriqarara ainainee qímasee nímuqusírafa
márianinnanara fuki faakí qímasee nísaukukoo dadaaqíra dadaaqírafa
kambíqaani. Narí ámiqi ámiqirana faqa fuki faakí qímasee narí dadaaqí
narí dadaaqíafa.

²⁵Akaqáusa amaana máqaki maqee suqíranara níkoqaidanoo. Ínnee
sía miqíafa maqee maqee suqúafa. Karaambáifa qúmira faasaanara
qúsararanara irisée narí fuki faakí narí fuki faakí qímasee Ánutuna ufara
suqúafa.

²⁶Maasá Ánutuna ánoona ufa íridaqa káqi íridaqa mandáinaina
máraqa fīfī ínaqa moo ámiqira ainaina Ánutuna ámimarínafa sía mi-
numooná rukáannoo náaru náaru máriannoo. ²⁷Miqínna fasiqafa náaru
kambíqaaninna ufa íriranara rufīasee áfeesianno. Mi-karí mi-fasiqáfa ufa
qírana iriséenoo fīraa idaqéemari idánaki qámataikáannoo. Miqímasee

Ánutuna ufara sía fee qímariasa aiqámausa minakí aupúreefaranoo. ²⁸Mooseena sándufa máru kamuqoo faiqí moó fannoo mi-sandufána ámeesuqirafa qaara fasiqee qaaramoo fásiqée qáfamasee ufa qufanoo sía miná áfauee máriqau. Dóo mifá kúqimarinau.

²⁹Faiqí moó fannoo Ánutuna ámaakuara ákooqainafa miná árirafa fíraaqóo fíqaranoo máriannoo. Mi-fasiqáfa Ánutuna moodáanaki kíra ufa fídíkara narí mi-fasiqána numóo rukásainnanara qíkoo fee qínafa faqa Ánutuna áfaari marí maraqunara faqa mandúfa qínafa, mi-fasiqána árirafa sía Mooseena aanna ráannoo, fíqaranoo máriannoo. ³⁰Maasá Ánutunara faqa miná ufara faqa írídaqa mifá maaqí qinau. Faiqí mandáinaina ákiaqara nárirafa qiníndi máridanoo fee qinau. Mifá kaifáa maaqí qinau. Karaambáiqá narí áiku ásauku ufa irisée mandóosana márinnanoo náruannoo sía márina sía náruannoo. ³¹Mifá miqí qídanoo qinée minára maaqí qídaqa, káqi márira Ánutuna ásaukuki áqufínafa fíraa nárirafa káaqa náaquqée marífa márídanoo.

³²Indaarú ínnee Ánutuna ufa íru aukuanna mi-aukuannára maqee ínnei náaqoo áuqáidaqa. Mi-fasannái Ánutunara asasírafa qóomara foora káaqa qámannimaqóofaqa qáfamasee kadáapi rúmasee nídafimarufaqa Ánutuna ufamau fífíufafa sía kudoosaápaqau. ³³Akaqá faasaana faiqí ánaasee aiqámausa nífusaa ataasá átaasa ínnei qímannimaqee mandáikammá nímaqaaqau. Moo kari faiqí ánaasee Yísuna ufa írimariasa nárí maríafaqa ínnee faqa misá ummaara dadaaqíqa akooqóo ónuree misá nísaukunnai dadaaqíqa ámiqimma nímaqaaqau. ³⁴Ínnee karabúsaki máríasa dadaaqídaqa nárana múnu nímiranannai misá aupúrarana ínnee faqa máree maríafanoo. Faiqí ánaasee anirée áanoomasee ínnei máaqakínaa ainaina aiqáma animáree fífuafaqa sía ínnee minára nóori runúafanoo, ínnee asasa kái mándee maríafanoo. Ínnee ínneeqa maa-maqánasaaqarara qúmiasanara fífau órudupira ainainee qímasee innaarúnai úriqarara náaru márira ainainara márídanoo fee qímasee sía ikíraqaafanoo, ínnee asasímaríafanoo.

³⁵⁻³⁶Dóo maqee faqa ínneeqa paasóosirana sía quqáaqa. Mifá máríafanoo miná feefaurú náaru márirana nímiannoo ubiqáfi márirafa ínniki máriani. Ínnee sía ubiqáfinaqa sía amana Ánutuna íriranamau fífáranoo, sía miná qíma afeekaikíra márira innaarúna qúmiasana máreefaranoo. ³⁷Ánutuna ákara ubiqáfi máriranara maaqí qídanoo.

Káqikaqóo qúmírafa qúsasaa qúmuannoo.

Sía kísaaqasaa fífau máriannoo dóo qúmuannoo.

³⁸Qiní qíku qísauku andeeqárausa máríasa maqee maqee qínísaa írirana rusísee máriqa fífi ínaqa mi-maríránara kai qiní dídiannoo. Misá minára níkooqee márínausa misára qiní faqa qíkooqaannoo.

Ánutuna ákara maasára miqí qínoo márídanoo. ³⁹Faiqí akaqáusa Ánutufínnai fúani qímasee fífi ífaqa aanái ónuree máparaamáki

óonurandee quándaki idá áqufidaqa. Maasá sía misá naanna ráidaqa. Maasá ámiqimmandeeqa Ánutuna mandaaqáifanoo dóo Ánutufa maasá asumu máraannoo.

Ánutunasaa írirana rusímarunara qímaqoo úfafa.

11 ¹Ánutunasaa írirana rusímarinausa misá innaarúnai kambíqaaninna ainainara asasamándeé áfeesidaqa. Misá minára kúqaa ánoona máridanoo innaarúnai máraanauree qída áfeesida máridaqa. Misá sía qáfeemari ainainnara ánoonee qídaqa nifaaqa quqásee áfeesidaqa. ²Óoqa márusa miqímme máriqau. Misá Ánutunasaa írirana rusíranannai Ánutuna eedóo qírafa misáki márinau.

³Óoqai Ánutufa narí ufannái maqá faqa innaarúna faqa áuqusoofanoo máridanoo. Maasá Ánutunasaa írirana rusíranannai mi-ufánara kúqaa ánoonee qídaqa. Mifá sía akooqóo máru ainainna qumáreenoo maqee qáfee marunna ainaina áuqinai.

⁴Kainafa Ánutuna tatúfírana suqá ámiraree qímaseenoo uréeqarana suqá áminau. Abeerafa Ánutunasaa írirana rusí márunanoo narí áfasaana Kainana tatúfírana úraaqáranau. Abeerafa Ánutuna saqárikiki marúnara Ánutufa Abeeranara andeeqára fasiqafee qímaseenoo mifá ámu ainainara asasinai. Abeerafa óoqai kúqinoo máridanoo miná ufa fannoo káqi maasá qímaqimidanoo. Ínnee faqa miqíkai mándeé Ánutuna saqárikiaqa. Miqí qídanoo Abeerafa naamúa qídanoo.

⁵Faiqí moo áuqu Eenookafa Ánutuna saqárikiranannai kai sía kuqufufanoo káqi márufanoo Ánutufa mara múru narí unnái quqánau. Misá miqóoqaraasa Eenookana írírara randóosia minnísaqau. Ánutufa káqimma áfíqa quqánau. Ánutuna ákarakinaa ufa Eenookanara maaqí qínno máridanoo. Eenookafa andeeqára fasiqa márunara qiní qíqaara rée marifaqa asasídaqa. ⁶Sía faiqí moó fannoo dapi marirana níranannai Ánutuna asasírana máraannoo, minára narí Ánutunasaa írirana rusíranannai kai miná asasírana máraannoo. Faiqí ánaasee moó fannoo fáasa Ánutunara kúqaa máridanoommifoo qímarinafa, Ánutufa narí andeeqára óosanara randéemarisa ámiqira ainaina innaarúnai nímiannoómmifoo qímarínafa mi-ufaquadá qímaria fasiqá ánaaseesá kai Ánutufínnai fífáranoo.

⁷Ánutufa kásooqaquee kambíqaaninna ainainara Nooafa sía qáfee marunara aaquqímasoofanoo Nooafa narí írirana Ánutunasaa rusímarunara irisée eedóo qímaseenoo fíraa sipa áuquseenoo narí faqa narí áiku ásauku faqa minakímme asumu márinau. Áuquseenoo Nooafa minánnai aiqámausa maa-maqánasaaqaraasa aiqáma niqiséenoo rafáaqafunnimaqanau. Nooafa Ánutuna mandaaqáranannai kai Ánutufunnaindaraa andeeqarana maraséenoo asumu márinau.

⁸Abarahaamafa faqa Ánutunasaa írirana rusí marúfa márinau. Ánutufa Abarahaamana áaramaseenoo qímaminai. Anée aniráinaqa fúka maqa

maaqa aníndi kíanínnana uqafiqaanaura, anée miqóo fúa. Miqí qufanoo Abarahaamafa iriséenoo narí írirana Ánutunasaa rusíranannai eedóo qímasee narí maqa máaqa minnísee sía qáfée máru máqa máaqaanaki káqimbinau. ⁹Abarahaamafa miqóoqari ánaamuruara foora Ánutufa qíma afeekaikámmaqoo maqa maaqaanaki óonu márínau, Ánutunasaa írirana rusíranannai kai miqínau. Narí máaqa uqanna óoqai márúna máaqa uqannaki márínau. Mi-maqa maaqána minnísee fúka maqasaa narí faqa Yakoooboona faqa Isakeena faqa úqíqaana máaqaquí kai marusa máriqau. Aandáu apatannái áuqira uqíqaana maqaki máriqau. Miqandá faqa Ánutuna qíma afeekaikírana máree márúna máriqau. Miqandá faqa Ánutuna qíma afeekaikíra ufa irisée máriqau. ¹⁰Ánutufa ámiqira máqusa náruara márira maaqa túna rakíqasee áuqusee ámiraree qufanoo Abarahaamafa úqíqaana máaqaquí máridanoo áfeesida márínau.

¹¹Abarahaamafa narí ánaqa Saraqanandiri asooqá náuaraiqi máriqau. Saraqana faiqi máqara kámu dóo taikáfufaqa faiqi síaiqanda máriqau. Mi-kamúqoo Ánutunasaa írirana rusímarunannai kai óoqa faiqi Isakeena máqaqau. Óoqai Ánutuna mandaaqée marúnnannai kai faiqi máqaqau. Óoqai Ánutufa faiqi ámianauree qufaqa iriséeqa eedóo qímaseeqa nifaaqa quqásee kísaaqasaa máriuna máqaqau. ¹²Abarahaamafa kúqinoora foora ínoo márúfaqa miná faiqi námu kambíqeeqa fásau núkuda miqírausa kambíqaqau.

¹³Abarahaamáfa narí faiqi námu moómoosa faqa Ánutuna mandaaqáranaki máriufaqa kúqíqau. Misá sía Ánutuna qíma afeekaikirana ánoona qáfaqau. Nínanindariara foora náaqoo kai irisée asasammásee kásooqaqee kúqíqau. Náriaraa óo maasá maa-maqánasaa ánaamuruara foora iqá máriafaqa asaqíraafaikíqa máridaqee qíqau.

¹⁴Miqíra ufa qímariasa moo máqara náriara márarára randáidaqa kooroo ídaqa miqí qídaqa. ¹⁵Misá írirafa síá nári óoqeenaa maqa maaqai ubeekáidaqa. Miqínaqau kafáa miqóo fuaqíni. ¹⁶Misá úriqarara máqara innaarúnai máqara randáidaqa aní asaqíraafaira foora máridaqa. Miqí marúnara maasá Ánutu fee qímasoofanoo sía mifá asaurínau. Fáasai innaarúna maqusa miqímariana ákiaqara nímíra deedaqínóo máridanoo.

¹⁷Ánutufa Abarahaamana amanamándeé qáfaanee qufanoo Abarahaamafa Ánutunasaa írirana rusírafa márúnara Ánutuna ufa iriséenoo eedóo kai qímaseenoo narí moodáa faiqi narí ámuqusuqanna Isakeena káqi rumbáseenoo qaindásaa quqásee árírarufanoo qáoo qínau. Ánutufa faiqi aní áiku ásauku moó ámiraree qíma afeekaikámaqoonara Abarahaamana ámuna. Sía minára Abarahaamafa ámuqusufanoo narí ámaaku rafáaqa finau. Káqi eedóo kai qímasee narí faiqi áfiqeenoo árírarínau. ¹⁸Ánutufa óoqai Abarahaamana qímamu úfafa maaqímminoo máridanoo. Aní ámaaku Isakeenasáaqari ani aruakínausa moómoo

qinée qíma afeekaikíranara kambíqeefaranoo. ¹⁹Abarahaamafa sía minára iriséeno nari faiqíara ámuqusinau. Mifá kuqufínanoo Ánutufa uqéeraannoommifoo qímaseeno Ánutuna ufamau árirarinau. Dóo kúqaa Abarahaamafa nari faiqi Isakeena kúqíranakinaanara foora máranau.

²⁰Abarahaamana ámaaku Isakeefa innooqáfinoo Ánutuna ufa iriséeno miná saqáriki marúnara quándaki Yakooboosa Eesausa náaru kambíqaaninnanara ámiqi ámiqira ainainara nifaaqóoqa qímannimaqanau.

²¹Isakeena ámaaku Yakooboofa innooqéeno Ánutuna saqáriki marunara quándaki Isipa máqa maaqaki kísaaqasaa márino kúqíraridanoo nari ámaaku Yooseefaana faiqíqára nifaaqóoqa qímannimaqanau. Nari sáunusaa áqini mundúseenoo Ánutunara innaaru qinai.

²²Yakooboona ámaaku Yooseefaafa faqa Ánutuna saqáriki marúnara kúqíraridanoo Isarae máqannasa Isipa máqasaaqari moosáa fífándinnanara qímannimidanoo qímannimianau. Moosáa fíqa qiní qimudaani faqa máree fuaqa.

²³Mooseena ánaukoo misá faqa Ánutuna saqáriki márusa máridaqa sía Faraonara rufiasee miná ufa rukíasee Mooseena maqasée káaqa idaaqíra faiqi anaqimmifoo qímasee qaaramoo qúqoonasaa kukéeqaqoofanoo márino nammári áfainni kukéeqasoofanoo Faraona áraamuna paqúrimaseeno nari faiqíara foora fírinai.

²⁴Mooseefa faqa innooqéeno Ánutuna mandaaqára fasiqa márino. Minára mifá faiqí kámmambino Faraona áraamuna faiqíranara ákooqoofanoo Isipa máqusanaasa minnísanau. ²⁵Mifá Faraona máaqaki máriasa nári ósana ósana adíafaaira írira ainainee qímarunara mandáinainee qímasee minnísee Ánutuna faiqi námu Isarae máqannaasa faqa aupúraanauree qímasee misá faqa fínai. ²⁶Mooseena áfu fannoo innaarúnai qumíasana aináinasaa áfu mundúseenoo minára kai rímarufa márufanoo Isipa máqannaasa munnimma aináina ósana ósana minnímmasana. Mooseefa Isipa máqannaasa faqa nári áaqara adíafaairanaki kéeqarara ákooqoofanoo misá minnísee ásauku mundírana kásooqaqee kambíqaaninnanara irisée mi-aupuráranaki kéeqeera foo máfinau Isararee máqannaasa misá aupúrananaki dadaaqínoo kéeqanau.

²⁷⁻²⁸Mooseefa Ánutuna mandaaqárafa marunara náneeka fooqáa saqári amanee maramáree sipsípa fídíkaki raaraammá qumáree máaqa kooqímau akusoofanoo qangiroouqa faiqi nárímarufa qumuréeno miná qáfamaseeno Isarae máqannaai faiqi nífaumáseenoo sía nárinai. Isipa máqannaai faiqiuqa kai nárinai. Mooseefa nari Ánutuna mandaaqáranannai minára iriséeno áinnaaqarara ósana kúradanau. Mooseefa Ánutuna mandaaqárafa máridanoo miqínai. Minára kai

Mooseefa Faraona ánooqiranara sía rufianau paasóosamandee Isaraee máqanna Isipa máqasaa márusakinaana nífiqee finau. Nífiqee fímarufaqa misá dapi ufa qímarufanoo Mooseefa kafáa oónurandee ániranara qáoo qímasee nífiqee fímarinau, Ánutufa miná óorinni akooqóo máridanoora foora qufanoo andeeqásee nífiqee fímarinau.

²⁹ Isaraee máqannaasa Ánutuna mandaaqáranannai Taatuqéee námmani fannoo qámbaana rainéeno aadánusufufaqa aadána máqasaara foora táqaqau. Isipa máqannaasa misá náruannee qímasee misá nínaaqiana nammári qámbaana aadána maqasaa óonu roofanoo nammári fannoo óonu máree ani máree máseenoo aiqáma narutaikánau.

³⁰ Isaraee máqanna Ánutuna mandaaqáranannai Yeerikoo máqusa óoni faandaamura rakéemasee óoru raméeqáqee áqufiqa náriqau. Misá qísauku dínni taikásee dínni ani qaara marasée fáasaana mi-faandaamurána fíqu fíqu másoofanoo mi-faandaamurána rapéemasoofaqa óorureeqa áqufiqa náriqau. ³¹ Yeerikoo máqusaindaraa ánaasee dapi máraqanu ánaaseefa miná áuqu Raqaba námmarifa mifá faqa Ánutuna mandaaqáranannai sía narí máqannaasa faqa kúqinau. Mi-anaaseefá Isaraee máqanna nipuráara fasiqaqara ámiqimmandee nárana aina níminoo narí máaqa ataufakaaqá kukéeqannisanau. Maanára mi-anaaseefá nárana aina níminoo, nári máqannaasa náridaqa qiní faqa dári foo qímasee kukéeqannisanau. Minára mi-anaaseefá sía Ánutuna ufa rukíee marúsa faqa kúqinau. Káqi asumu márinau.

³² Moómoosara sía qianáura ákara kísaaqáikiandoora. Akaqáusa maaqímasee máriafaqa Kideeoonafa faqa Barakafa faqa Samasoonafa faqa Yeefataafa faqa Dafidifa faqa Samueerafa faqa Ánutuna tamummáqara fasiqauqa moómoosa faqa misára minníseeqa misá ufara sía ufa qianáura. ³³ Ánutuna saqárikiranannai akaqáusa akaqá máqannaasa maqúsa maqúsa nárú taikáseeqa úriqaraqa máriqau. Akaqáusa Ánutuna saqárikiranannai kai andeeqára qóo fiqa Ánutuna qíma afeekaikíra asumu márirana faqa innaarúnaindaraa qúmiasana kúqíqa óoru máraqau. Faiqí akaqáusa káasau kusinara foora firaafá miná áuqu raióona misá márunaki namuqáauqa náruani fee qímasee rafúseeqee maramaaqínni raióona márunaki áqufufanoo Ánutufa mi-aandauná óori rafáaqafusoofaqa sía náriqau. Misá mi-kaasau kusinára áuqu raióonee qímaríqau. ³⁴ Faiqí akaqáusa Ánutuna ufa íri maríasa namuqáa nísaukuki soofaqa misá maréeqee idá firaaná arasée minakí áqunnisoofaqa misá Ánutuna saqárikiranannoo mi-idána imbásee sía kúqíqau. Namuqáa fannoo aseemannái akaqáusa náruaneerufaqa Ánutuna saqárikiranannai quqásee sandáqau.

Faiqí akaqáusa sía afeekaikusa Ánutuna saqárikiranannai afeekaikámasee moómoo máqanna rákíra fasiqauqa aiqáma nárú taikásee náriaraa káqi máriqau. ³⁵ Ánaasee akaqáusa nári faiqi námu

kuqufufaqa Ánutuna saqárikiranannai Ánutuna tamummáqara fasiqauqa mara findifumásoofaqa máriqau. Faiqí akaqásuara namuqáa ínee Ánutunara minnísaiifaqa maasá sía ínni nárúanaura, sía ínni ataasá átaasa qímasaida nifaaqa rakée ianáuranoo fee qufaqa Ánutuna saqárikiqa miná minnísaranara qáoo qufaqa ataasá átaasa ídaqa nárímaríqau. Kúqu fasiqausa maaqí qíqau Ánutufa maasá qumáreeqeenoo úriqarara máriranaki quqáanifeera márida sáina kúqua. ³⁶Faiqí akaqáusa Ánutuna ufamau fimaríasa minásaara ataasá átaasa ufa qímaruna máree maríqau. Mandóosana máree maríasa akaqáusa qumáraseeqa nári sánda qáinnainaina átisa rumbáqoo sándasamu kaifáa kaifaa nárídaqa nifaaqa ateeqaatékamma ummooqukí maríqau. Akaqáusa sáinandannai rumbámaree karabúsaki quqéemariqau.

³⁷Misá akaqáusa Ánutuna ufasáara maramáree oónisamu kuqá náriqau. Misá akaqáusa qumáree kéedainnai qámbaana tuqú raqáqau. Misá akaqáusa qumáree aseemannái nári maríqau. Ánutuna ufamau fimarusa minásaara nárímaríafaqa akaqáusa rufiasee nári máaqa minnísee qamunnara randéeqa mimmí apata fee sipsípa apata fee mináuqa afisúsaidaqa munnimma aináina síaisa náríranara rufiasee káqi dapi nímariqau. Faiqí ánaasee fifau narusáida mandóosana mandóosana nímimariqau.

³⁸Maa-maqánasaaqaraa írirana faqaasa marirafa mandáikámmínoo máridanoo órudupínoo máridanoo Ánutuna ufa írimarusa nárúnnifaqaa úfaqa misá sandóosa misá írirafa úrinaaqaranoo máridanoo. Innaarúnai fifandínnanara úrinaaqaraqa máriasa máridaqa. Minára misá kukéeqaqa nídaqa mandá maqa maaqaki áaqana maqa maaqaki óoni áamaraki maqá áamaraki kéeqafi rafúdamáki iqá nídaqa maaqóoqaraasa náríranara rufiáidaqa.

³⁹Mi-fasiqa anaaseesá moodáanaki suqúfi máridara foora iqá máridaqa ufa qídaqa. Misá aiqámausa Ánutuna saqáriki márianannai núqufaqasaa máridaqa, misá maa-maqánasaa máridaqa sía Ánutuna qíma afeekaikíra ainaina afeeka ainaina máreeqa. ⁴⁰Ánutufa maasára moo fíraa irirana íridanoo. Indaarúqaasa maasá qífeesammidaqa. Sía misá náriara ánoonaikifaranoo. Misá faqa maasá faqa moodáa kari innaarúnai máreefandía foo qídanoo.

Ínee nífu Yísunasaa mundúsee miqóo kai fuaqa.

12 ¹Indarú márusa Ánutuna saqárikíusauqaindi maqee maasá qíqafáidaqara foora máridaqa. Maasá maa-marirána misá nífusaa narí ámani narí ámani iqá máridanoo sandéera foora ídaqa. Maasá indaarúqaasa nífusaa narí ámani narí ámanidaqa sandáidaqa moómoosa nífu qíqafaranara iriséeqa qínée úriqararaisaikianée qímasee aiqáma ainaina qumaararai áinainnara foora maasá mandáinaina ámiqímasee

maasá rakísi qumáree marína afaíeeqee maqásaa quqásee dóo óori runúsee dóo óori mundúqaannana kai raqúramísée dóo miqóo kai sandá máqaraasámmasee fúa.

²Óosana árooqooqari fífi ínaqa maasá saqárikirafa Yísufa kai máridanoo minásaa kai nífu mundúsee fúa. Yísufa maa-maqánasaa máridanoo aunírira saqarisaa árirara qufanoo sía rufíasee minnísanau. Sía uqanna minnísanau. Kásooqaqee kúqiranakiqari fíndifi innaarúnai ququsaki Ánutuna aaqá márianinnanara iriséeno mi-asasíránra iriséeno aunírira saqarisaa kúqiranara asauríranara síamma írinau fífaú ainainee qímasee káqi finau. Dóo minára maqee Ánutufa máriqoo miná aaqá ásaukuqannai óoqumarifi máridanoo.

³Dóo maasá Yísuna aupúrananara íriaqa. Moómoo mandá fasiqa anaasee Yísunara fídiaqaa ímarufanoo sía kaukaata qinau káqi mi-umaarána mara máree fímarinau. Maasá mi-oosannára iriséeqa sía nifaaqa kudoosaápamásee Yísuna aanái ubeekáranara minnísaaqa.

⁴Mandáinaina fannoo maasá maqee maqee dárimarifaqa miná faqa quándaki rákuaqaammidaqa. Mi-rakírafa sía ínni fidíka ruqíeenoo káqi maríafanoo káqi fuaqa, sía minára kudoosaápaaqa. ⁵Ánutufa ínni narí faiqi námuara poodúara ufa qímannimúsa aunídee sía fee aunídee. Ánutuna ákaraki minára maaqí qímaseenoo ánoonufa ákara ridanoo.

Qiní qímaaku, Ánutufa ummaara óosana óosanannai áriara foora aní ínana sía minára rufíaa ámiqimasee íria. Aní óosana uqafíqaidanoo ámiqiraqoo fúanneera miqídanoo. Mifá aníara qáoo qínana sía anée minára kudoosaápaa sía óori runúa.

⁶Karaambáiqá fannoo miná ámuqusi márísaa kai nárídanooora foora ídanoo. Naríara qiní faiqi fée qísá kai nárídanooora foora ídanoo.

Ákarakinaa ufa miqíminoo márifaqa qinée minára maaqí qídaqa.

⁷Aneenná áidafira ummaarara qiní qíkoofa Ánutufa dáríara foo qídanoo fee qía. Aneenná áidafiranara aupúranannai Ánutunara miná ámaaku dárídanoo fee qía. Aiqáma faiqi níkausa áikannai qumáree narí faiqi námu mandóosana ákiaqara nárídaqa. Aiqámausa narí faiqi namu mandóosana ákiaqara nárídaqa. ⁸Ínnee Ánutuna fiqi námu faqa sía árírana máreenana sía miná faiqi márinnaranoo, dapi faiqí márinnaranoo.

⁹Maa-maqánasaa maasá qíkoofa áikannai qumárasee mandóosana ákiaqara dárifaqa maasá minára rufíaidaqa miná aaqá márídaqa. Innaarúnai qíkoofa miqí kai másee dáríara foora ínaqa firaqóo miná aaqá márídaqa náaru náaru márianaura. ¹⁰Maa-maqánasaaqarara qíkausea narí írirannannai maasá andeeqá qímaqaidaqa áikannai qumáree dárídaqa. Ánutufa maasá andeeqára óosana máraaqeera óosana óosana

ummaarannai maasá dáriara foora ídanoo. Mifá narí andeeqárana náida qímiraree qídanoo maasá dáridanoo. ¹¹Ánutufa maasá ummaarannái dáriara foo ífaqa maasá sía minára asasídaqa dóori runídaqa dóo maasá miqóo qeeqá mandáinaina ákiaqara dárirana taikásee andeeqásee márirana asooárana máraidaqa asasídaqa.

Óosana óosana naakáparafa faqa aaquqírafa faqa mári úfafa.

¹²Ínnee nísauku kudoosaápaifaqa raqándaamásee maríasa nísauku uqusée afeekaíkiqa. Áiku aqoori qumooqúkí maríannana indiní maríannana minnísee mapukúfinana áiku rámaseenana kíkíqia. ¹³Ínnee andeeqára aatata kai fifanoo áiku árinafa unufúannoo. Unufínana andeeqásee finnáranoo. Anée mandá áatata áfiqee fínanoo anáiku firaqóo mandáikiannoo. Anée andeeqára qóo áfiqee fínanoo aní áiku áidafimarifa taikáfinanoo andeeqásee anée finnáranoo.

¹⁴Ínnee aiqámausa máriasa námufaqa ámiqimmandee asooáranaki márirana amaniaqa. Ínni máriranakina ámiqirafa andeeqárafa kai máriaqa. Sía miqíqa karaambáiqá sía qáfeefaranoo. ¹⁵Ínnee ámiqimmánde rakísia, ínnee Ánutuna áfaariranaki fuanákiqari quándaki káqinni ubeekée foora. Ínnee ámiqimmandee rakísiaqa sía móo fannoo ínniki saakunánanda ínniki kambíqafinoo aiqámausa sukáqarana nímiani. ¹⁶Ínnee rakísiaqa. Sía ínniki móo fannoo Esáuna aanna raaqa. Mifá andeeqárana minnísee Ánutuna ufa rukíasee moodáa náranannai kai áfasaafa narí qumíasana narí ákaqa dóo áminau. ¹⁷Amiséenoo miqóo kásooqaqee aupúranau. Aupúreenoo narí ákoo finnai aniréenoo afaaqóoqara qufanoo miná ákoofa qinau. Sía, dóo aní ákaqa ámiqa qufanoo Eesáufa ikiráqoofanoo aukunu qúmimarufanoo rándoo rándoo sianoo sía paqúrinau, dóo taikámbinau. Ínnee sía Eesauna aanna raaqa sía andeeqárana minnísaqa.

¹⁸Maqee áukuana ínnee sía Isaraee máqannaasa naanna ráidaqa. Maa-maqánasaa Sinái áaqana ámeemaanai Ánutuna ufa íriqau. Ínnee innaarúnai mári Sinái áaqanara foora máridaqa Ánutuna áfusaa kíkíqíqa máriafanoo. Óoqai Isaraee máqannaasa Sinái áaqana ámeemaanai aniréeqa sía ufa kái nífu qáfoona mi-aaqannásaa idá firaafá qoofaqa qáfoona oonámu námufaqa aakuasáa námufaqa asukuna námufaqa rafáaqafufaqa aiqámausa qáfamaseeqa rufíaqau. ¹⁹Miqúnakina ukeena qunáki faiqí ufa móo íriqau. Íriqa rufíasee qiqau. Maasá sía moo káqikaa ufa írianaura, maasá dáaquqaiqa rufíeqa. ²⁰Mi-ufána qídanoo maaqí qinau. Faiqí móo fannoo fee aandáu fee maa-aaqanná áuqamásaifaqa óonisamu qumáree kuqámma arusaaqa. Misá mi-ufána írufanoo káqa náaquqoofaqa máparaaiqau. ²¹Mooseefa faqa Sinái áaqanasaa kambíqoo ainainna qáfamasoofanoo káqa áaquqoofanoo áindiri áindirufanoo qinau. Qinée faqa qáfaunanoo káqa dáaquqeenoo dáindiri reenoo.

²²Mi-aukuanná Isaraee máqannaasa mi-naaquqara ainainná nífu qáfamasoofanoo nifaaqa rámasoofaqa rufíaqau. Maqee ínnée sía miqíranaki ániifaqa ani máridaqa. Ínnée Sioona áaqana uqanna káqi máriira Ánutuna maqúsaki ani máriafanoo. Innaarúnai máriira Yeerusaree máqusa qangiroo moómoo ándandara foora márianaki ínnée ani máriafanoo. ²³Ínnée Ánutuna óoqa faiqi innaarúnai búkaki ákara rírausa kai káaqa firaqóo súqimarianaki asasímarianaki ani máriafanoo. Ínnée Ánutufiqóo ari máriafanoo. Mifá aiqámausa ufa irisée andeeqánnisée marífa máridanoo. Andeeqára fasiqa kuqufusá innaarúnai óoruree ánoonáikamámbiqa ínnée misá nimana námufaqa andeeqáranaki asasíranaki ani máriafanoo. ²⁴Óoqai Kainafa narí ákaqa Abeerana árufanoo miná fidíka téeqinau. Abeerana fidíka fannoo Ánutunara qiní fidíka ákiaqara anée qíannee qídanoo. Maqee ínnée Yísuna fidíka Abeerana óoriqararana téeqiraqoo ani máriafanoo. Yísuna fidíka fannoo Ánutunara maasá numóo ákiaqara minníqisaannee qídanoo úriqaranoo máridanoo. Ínnée maqee fúka moodáanaki kúra ufa quqée maríanaki Yísunaki ani máriafanoo.

²⁵Minára ínnée Yísuna ufa sía sía íriaqa. Ámiqimmandee rakísimaree íriaqa. Óoqai Mooseefa maa-maqánasaaqaraafa qímannimimarufaqa sía íridaqa kúqimariqau. Maqee innaarúnaindaraa fasiqa ufa rukíaanafa anée yáifée finnáree miná áriranakiqari rukíasee náqi fee innáree. ²⁶Óoqai Mooseefa máru aukuaana Ánutufa qufanoo Sinái áaqanasaa maqá kásinau. Ánutufa minára maaqí qímafeekaíkinau. Qinée óoqai maqá kásiafannana, kafáa qinée sía maqá kai kásianaúra. Innaarúna faqa kásianaúranoo. ²⁷Miqúnna maasá maaqí qídaqa íridaqa Ánutufa narí aiqáma ainaina áuqu quqáqoona kafáa aiqáma kásimmáseenoo dóo mara áqu taikáannoo. Sía kásimari ainainafa mifá kai káqi máriannoo.

²⁸Dóo maasá sía kásira quqúsaki máridaqa minára maasá susúia. Maasá minára quándakiqa Ánutuna áidiranamaú kai narí amooqía. Óori kándamasee rufíaqa rufíaqa qíranannai narí amooqía. ²⁹Maasá Ánutufa sía fífau ainaina máridanoo. Idá qámataikánnimaqée marífa máridanoo, minára áaqara óosanara rufíaaqa, aní faqa idá qamataikáandoora.

Ánutuna áidiramau fíra naakaparufa.

13 ¹Ínnée ásauku mundíranaki márianara naríara naríara moodáa fasiqa ánaasee faiqíara foora úriqarara ainainee qímasee sía fífau nóonoo kai nímuqusí marínaqa naríara naríara ruaqa ásaukunoo áuqaidana naríara naríara ruaqa. Miqí kai ída sía taikáaqa. ²Ánaamuru sía óori qáfainna maqannaana ámiqi mándee nárana ámiqa máaqa ámiaqa. Akaqáusa miqídaqa sía irirai qangiroo ámiqi ámiqíqau. ³Ínnée karabúsaki máriasara misá faqa karabúsaki máridara foora ámiqimmandee rakísinnimaqaaqa. Ásauku mundírana ufasáara aupúree

maríasa sía aunúaqá. Ínnee misá faqa moodáanaki aupúraránara foora nímuqusí marínaqa rakísinnimaqaaqa.

⁴Ínnee aiqámausa faiqí ánaasee nimundáranara úriqarara ainainee qiaqa. Faiqí áneesee áqumummásainafa sía moonáindi quándaki qumáraa. Aiqaúmausa ínneeqá nammári kai néeqa andeeqásee máriaqa. Faiqí ánaasee dapi narí máree narí máree qiqá nuasa faqa qúmмуariqa nuasá faqa Ánutufa ufa iriséenoó náruannoo.

⁵Ínni írirafa márirafa munnimma áinainara sía káaqa rída máriaqa, maqee máree maría ainainnara dóo amana márídee qímasee afaaqa quqásee mária. Ánutufa minára maaqí qinau.

Qinée sía ínni minnísee moosáa fuanáura. Ínni faqa náaru márianauree qinau minára afaaqa quqásee mária.

⁶Maasá mi-ufána iriséeqa paasóosamaseeqa márídaqa maaqí qianúra. Karaambáiqá maasá dadaaqímarifa márídanoo
Minára maasá sía rufíanaura,
Náqimasee maa-maqánasaa qaraasa maasá dárifaree. Sía amana dárifaranoo.

⁷Óoqai indaarú Ánutuna ufa qímannimusara sía aunúaqá. Misá ámiqi máríranara faqa misá kúqíranara faqa misá Ánutuna saqárikíranara faqa iriséeqa misá nímeeraameerá kai ída máriaqa. ⁸Yísufa ásauku mundírafa sía minakí óosana óosana írirafa márifa. Eendá faqa maqee faqa náaru náaru faqa amanamana kái andeeqára írira óosana márifa márídanoo. Ínnee faqa miqíaqá. ⁹Akaqáusa Ánutuna ufara óosana óosana írirana uqéeraidaqa. Ínnee sía misá naanna réeqa óonuree aniréeqaiqa. Ánutuna áfaaríranara mi-írírífa kai ínni nimana mapukú nímaqainaqa máriaqa, mifá andeeqárafa ámiqirafa márídanoo. Óosana óosana sándufa moo nárana néeqa moo nárana sía néeqa mi-ufána qímaqoonannai sía ínneeqa nimana mapukúsee márifaranoo, mi-ufána mároosa sía mi-ufáfa misá nimana mapukú nímaqanau, sía misá dadaaqinau minára ínnee Ánutuna áfaaríranara íríaqa.

¹⁰Óoqai Yuda máqanna aanáiqikirausa Ánutuna úqíqaana maqa rakísímarusa Ánutuna ufamau fídaqa qaindásaa qaraa aandau tatúfirana suqée marúna akaqána marasée naqau. Maasá aandáu tatúfi maría qaindára foora moo márídanoo. Óoqeenáa uqíqaana máqakinaasa sía amana minásaaqaraana marasée nooqíni. ¹¹Óoqeenáa uqíqaana maqaki moodáa faasaana moodáanaki kára faasaanasaa misá úriqararafa aandáu fidíka maréenoó firaa naaquqara maaqaki óonureenoó qaindásaa téeqímáseenoó ráudamaki mi-aandauná apata ámudaani amaqí aiqáma sía naqau, mara máreeqa faiqí naambeéqai múnu idá áree mariqau.

¹²Miná amanakái Yísufa Yeerusaree máqusa naambeéqai kúqinau. Narí fidíkannai faiqí ánaasee mandáinaina findaukámannisáanifeera miqínau. ¹³Maasá faqa Yísuna dadaaqíqa óoqeenáa máaqa naambeéqaira

foora Yísufa máriqoo miná asaurírana dadaaqí máraanuranoo. ¹⁴Maasá kásooqaqee uqanna maa-maqánasaa sía máridanoo. Maasá kásooqaqee kambíqaaninna máqusara innaarúnaindaraanara rakísidaqa. ¹⁵Dóo minára maqee maasá maa-maqánasaa máridaqa Yísunannai Ánutuna dúfi dúfi qímamaqaidaqa. Maasá aandáu tatúfirana fooqáafa dúfi dúfi qírafa máridanoo. Maasá Ánutunara kúqaa ánoonnee qímaria noonákiqari minára dúfi dúfi qírafa maqee maqee kambíqaidanoo. ¹⁶Maa-ainainná faqa sía aunúqa, narí ámiqi narí ámiqiaqa, ínneeqa aináina ínnee íriranannoo kai raíneeqee niqóónausa narí ámi narí ámiaqa. Ánutufa miqíra ainainara ámiqira tatufira aandauro foora máridanoo fee qídanoo qáqara ráidanoo.

¹⁷Ínnee ínneeqa úriqararasa qínnandée kai iaqa. Misá Ánutuna saiká máridaqa ínni nimanara maqee maqee rakísidaqa. Ánutufa kásooqaqee misá ínnisaa rakísiranara iráannoo. Ínnee misá ufara eedóo qífaqa misá asasammásee mi-ainainnámmifáranoo. Ínnee misá ufa rukíaiifaqa misá nifaqa qumooqukídaqa níkoo níkáa ifáranoo. Misá níkoo níkáa ídaqa sía ínni dadaaqifaranoo.

¹⁸Ínnee maasára maqee maqee innaaru qiaqa. Maasá qimana sía moo áinainara íridaqa andeeqáraqóo kai fíranara rídaqa ínni qímannimidaqa. Ínnee minára maasára faqa innaaru qiaqa. ¹⁹Qinée qeeqára faqa ínni qímannimidaqa. Ínnee qiníara faqa innaaru qífanoo Ánutufa qiní dadaa qínaqa ínnee ínnannai káqi káqi fúa.

Ánutufa ámiqi ámiqimma nímaqaanínufana.

²⁰Náaru náaru moodáanaki kírana Yísufa ásauku mundírafa kúqiranannai miná fidíkannai dóo mapukúseenoo máridanoo. Ánutufa miná kúqiranakinaana uqéereeqeenoo faiqí ánaasee rakísirana firaanáikamáqaiifanoo máridanoo. Narí kúqiranannai faiqí ánaasesaa rakísirafa máridanoo. ²¹Ánutufa asooárana faqaafa ínnee miná íriranamau fifándinna oosana akoofásaikirana ínni níminaqa fuaqéera. Ánutufa ásauku mundíranannai maasá faqa maréeqeenoo narí áidira óosanaki narí íriranamau fíranaki quqánnisáani. Aiqáma amooqírafa faqa káaqa aréenarafa faqa ásauku mundíranaindi náaru náaru máriannoo. Kúqaa.

Áti ufa.

²²Óo qiní qíkaqaafasaa ínnee maa-ufána ámiqimasee ásaana ruaqa. Dadaaqíra ufa máridanoo sía kísaaqa ákara ríqa minára qímannimidaqa. ²³Qinée maa-ainainnára faqa qímannimidaqa. Maasá qíkaqa Timootifa dóo Roomma máqannaa karabúsaki Yísuna ufasáara rumbáqoofa idukínoo máridanoo. Mifá dauní dauní maí aniráinaqa áfiqee ínnee márinnaqoo óonureeqa maaqandá ínni níqafaanaura.

²⁴Ínnee maasá qímandarana ínni úriqararause faqa aiqáma Ánutuna ufa írimariasa faqa qímannimiaqa. Itari máqannaasa maaqóoqaraasaki máriasa ínni níkaqaafasaa máriasa ínni nímandaidaqa.

²⁵Ánutuna áfaarirafa ínni faqa máriani.